

Vlaams
Parlement

vergadering **C232 – CUL31**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 11 juni 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het incident binnen de VRT-nieuwsdienst met betrekking tot de Wetterse treinramp - 1653 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over communicatie bij rampen - 1682 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de komst van Netflix naar Vlaanderen - 1742 (2012-2013)	11
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de uitspraken van een VRT-manager over de muziekkeuze van de grootste radio van de openbare omroep - 1855 (2012-2013)	
Interpellatie van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het beleid van de radiostations van de VRT ten aanzien van Nederlandstalige muziek in het algemeen en het levenslied in het bijzonder en de bepalingen ter zake in de beheersovereenkomst 2012-2016 - 113 (2012-2013)	14
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de export van Vlaamse fictiereeksen - 1739 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de vraag van de Vlaamse producenten naar een Vlaams exportbeleid voor fictie - 1743 (2012-2013)	22
Vraag om uitleg van de heer Jo De Ro tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het schrappen van de zenders ARD en ZDF uit het zenderaanbod van Belgacom - 1881 (2012-2013)	26

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het incident binnen de VRT-nieuwsdienst met betrekking tot de Wetterse treinramp - 1653 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over communicatie bij rampen - 1682 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister, collega's, de journalistieke opdracht is de kernopdracht van onze openbare omroep. Dat staat letterlijk in de beheersovereenkomst neergeschreven. Om de werking van de nieuwsdienst zo goed mogelijk te laten verlopen, zijn er verschillende organen opgericht, zoals een redactieraad en een deontologische adviesraad, en kunnen de journalisten zich bedienen van belangrijke documenten, zoals een redactiestatuut en een deontologische code. In feite zouden wij dan ook weinig vragen moeten stellen over de werking van de VRT-nieuwsdienst. Ik doe het vandaag toch omdat ik mij zorgen maak. Het afgelopen jaar zijn wij getuige geworden van interne spanningen en een groeiend ongenoegen binnen die nieuwsdienst. Wij hebben daarvoor niet diep moeten graven. Het staat gewoon om de zoveel weken in de pers te lezen. Juist dat baart mij zorgen, minister, want op die manier wordt de grootste nieuwsredactie van het land, die wordt gefinancierd met heel wat belastinggeld, in diskrediet gebracht. Dit zorgt ervoor dat de geloofwaardigheid van de VRT-redactie wordt aangetast. Dat vind ik een groot probleem.

Het is begonnen met meerdere conflicten tussen een journalist, ook de auteur van het boek *De keizer van Oostende*, en de hoofdredacteur. Ik laat hier volledig in het midden wie wel of geen gelijk had in welke discussie. Als parlementslid wil ik zoveel mogelijk afblijven van het inhoudelijke.

Meer dan een maand geleden werden we opnieuw geconfronteerd met het verhaal van een journalist die zich onheus behandeld voelde door de hoofdredactie. Toeval of niet, maar ook deze journalist, Luc Pauwels om zijn naam niet te noemen, was betrokken bij het schrijven van het ondertussen bekend geworden boek. Dat is toch een zonderlinge vaststelling. We kunnen ons dus toch afvragen wat er aan de hand is met de VRT-redactie.

Wat is er nu concreet gebeurd? Naar aanleiding van de ramp in Wetteren interviewde Luc Pauwels gouverneur Briers over de ramp. Er werden kritische vragen gesteld over de communicatie en over het inschatten van de omvang en de gevolgen van dit drama. Ook hierover wil ik geen inhoudelijke uitspraken doen. Het is niet aan mij om te oordelen of die vragen al dan niet terecht waren. Maar wat blijkt? Hoofdredacteur Wim Willems zou, zonder de journalist op de hoogte te hebben gebracht, getelefoneerd hebben met de gouverneur om zich te verontschuldigen voor het gedrag van zijn journalist. Dat de journalist in kwestie dit moest vernemen van de gouverneur zelf, werd toch wel zeer terecht als zeer vernederend ervaren.

Minister, ik heb wel geen baas, maar ik zou dit ook niet graag hebben. (*Opmerkingen. Gelach*)

Nochtans werd door de redactieraad en de deontologische adviescommissie gesteld dat er geen deontologische fouten werden gemaakt. Ik zeg dat niet, de bevoegde interne instanties zeggen dat. Algemeen hoofdredacteur Rademakers verwees dan naar zogenaamde vormelijke fouten die zouden zijn gemaakt. Wat we ons daarbij moeten voorstellen, is toch niet helemaal duidelijk.

Minister, een anonieme reactie uit de nieuwsdienst was zeer veelzeggend: “Als wij niet gedekt worden door de hoofdredactie, wordt werken op de VRT-nieuwsdienst wel erg moeilijk.” Ik vind dit een zeer pijnlijke vaststelling, die opnieuw de groeiende interne spanning en het ongenoegen op de VRT-nieuwsdienst blootlegt. Dat is nefast. Daarom heb ik deze vraag ingediend. Maar, voorzitter, ik heb nog een laatste vraag ingediend, die zeer nauw aansluit bij de vraag van de heer Caron. Het gaat dan over de rol die de openbare omroep moet vervullen bij rampscenario's. Dat is geen eenvoudige vraag en ik denk ook niet, minister, dat u daarop een eenvoudig antwoord kunt geven.

Het is ondertussen alweer een paar weken geleden, maar er is nogal wat kritiek geweest op de officiële communicatie die werd gevoerd in het kader van de ramp. De commissie Media is niet de plaats om daarop in te gaan. Ik neem aan dat een en ander wel zal worden geëvalueerd door de bevoegde instanties, en dat daaruit conclusies zullen worden getrokken en dat er eventueel aanbevelingen zullen worden geformuleerd. Maar dat neemt niet weg dat we ons ook vragen moeten kunnen stellen over communicatie bij rampen in het algemeen. Heeft de publieke omroep daar al dan niet een rol in te vervullen? Officiële overheidscommunicatie bij rampen heeft tot doel de bevolking correct te informeren. Maar het is meer dan dat. Dergelijke communicatie moet orde in de wanorde scheppen, eventuele paniek onder controle houden, en ervoor zorgen dat de gebeurtenissen zo gecontroleerd mogelijk kunnen verlopen. Dat is helemaal iets anders dan de journalistieke opdracht. Journalistiek is: mensen zo goed mogelijk informeren over alle aspecten van een gebeurtenis, ook wanneer kritische vragen moeten worden gesteld. Soms is de uitwerking hiervan op de burgers helemaal anders dan de officiële communicatie. Wanneer officiële communicatie en het journalistieke werk door elkaar beginnen te lopen, kan dat leiden tot een kakofonie van berichtgeving. Dat is niet altijd bevorderlijk voor de veiligheid en voor een gecontroleerde aanpak van het probleem. De vraag is of de openbare omroep moet worden ingeschakeld voor de officiële communicatie. Dat zou eventueel kunnen impliceren dat het normale journalistieke werk on hold moet worden geplaatst. Dat is helemaal niet evident, want dat betekent dat de redactie autonoom en vrij is zolang er niets ernstigs aan de hand is. Anderzijds is de publieke omroep, samen met de regionale omroepen, het aangewezen middel om zoveel mogelijk mensen te bereiken, zeker wanneer het om een probleem van grote omvang gaat.

Minister, wij moeten hierover eens grondig nadenken. Ik had graag hierover ook uw visie gehoord.

Minister, waarom heeft de hoofdredactie zich verontschuldigd bij gouverneur Briers voor een interview dat naar verluidt deontologisch correct was? Waarom werd dit gedaan zonder dat de betrokken journalist daarvan op de hoogte was en al evenmin door de redactieraad op de hoogte werd gesteld van deze verontschuldiging? Minister, bent u het ermee eens dat dit een zoveelste conflictsituatie is binnen de schoot van de VRT-redactie, die het imago van de VRT-redactie niet ten goede komt? Welke rol moet de openbare omroep vervullen in het kader van een nationale, regionale of lokale ramp, onder meer met betrekking tot het verschaffen van informatie?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, er is al heel wat inkt gevloeid over het treinongeval in Wetteren, vooral over de communicatie erover, zowel over de officiële communicatie als over de verslaggeving in de media. Het interessantste is uiteraard de correlatie tussen beide.

Gouverneur Briers deed een opmerkelijke oproep naar de pers om te focussen op de berichtgeving die vanuit het crisiscentrum werd verspreid en niet 101 andere stemmen aan het woord te laten. Hij was wat gestoord door de zeer uiteenlopende berichtgeving en commentaren die hij niet onder controle had en die volgens hem de situatie voor de burger er niet op verbeterde.

Indirect was dit kritiek op, onder andere, de openbare omroep, die ook experts aan het woord liet die niet op het veld waren betrokken bij de beheersing van de ramp en van wie de mening afweek van die van de experts ter plekke. U kent ze: toxicoloog Jan Tytgat, vaak opgevoerd door de VRT, of NAVO-rampencoördinator Luc Rombout.

De oproep van gouverneur Briers lijkt een tweesnijdend zwaard. Enerzijds is het ongetwijfeld heel nuttig dat er bij calamiteiten snel, duidelijk en met één stem wordt gecommuniceerd. De media kunnen hierin een belangrijke rol vervullen door minutieus de officiële communicatie weer te geven. Anderzijds opereren de media, zeker ook de openbare omroep, onafhankelijk van de overheid, en dat is maar goed ook.

Het is dus een dunne lijn waarop moet worden gebalanceerd en volgens mij helt de oproep van Jan Briers veel te veel over naar de ene kant. Niettemin lijkt het interessant om hier toch even de denkoefening te maken in hoeverre de openbare omroep in noodsituaties de spreekbuis kan en moet zijn van de overheid, in dit geval de gouverneur en zijn diensten.

Minister, moet de VRT zich in dergelijke gevallen ten dienste stellen van het algemeen belang en onverkort en kritiekloos de overheidscommunicatie overnemen? Moet ze dat wel doen, kan ze die in een ruimer kader schetsen, zelfs met dissidente stemmen? Of houden we onverkort vast aan de redactionele vrijheid? En is de rol van de VRT gewijzigd in de loop der tijden, door de ontwikkeling van allerhande alternatieve communicatievormen? Die hebben natuurlijk een impact.

Kunnen sociale media een rol spelen bij de beheersing van rampen? Denken we maar terug aan het Pukkelpopdrama. Is informatie via sms niet veel efficiënter en gericht dan het organiseren van persbriefings door de gouverneur? Biedt een neutrale overheidswebsite geen betere garantie op de correcte verspreiding van beslissingen die door het crisiscentrum worden genomen, in plaats van dit over te laten aan de media?

Minister, u hebt natuurlijk niet op alles impact. Hoe reageert u op de oproep van gouverneur Briers om de pers enigszins aan banden te leggen door te pleiten voor één stem, met name de officiële stem van het crisiscentrum? Welke rol ziet u weggelegd voor de media in het algemeen en de openbare omroep in het bijzonder, bij rampen zoals die in Wetteren? In welke mate kan de openbare omroep worden verplicht bepaalde informatie te verspreiden?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik wil me aansluiten bij de vragen over de VRT-journalist die door de gouverneur in het bijzijn van andere mensen werd terechtgewezen. Dat is geen goede zaak voor de reputatie van de VRT. Ik heb ook mijn licht opgestoken bij de VRT. Men zegt dat twee mensen op hetzelfde ogenblik de journalist en de gouverneur zouden verwittigen dat er een aantal zaken technisch, niet inhoudelijk, fout zouden zijn gelopen. Dat bevestigt dat er geen deontologische fouten zijn gemaakt. Dat neemt niet weg dat een dergelijke take in het bijzijn van anderen, niet aangenaam moet zijn voor de journalist, ook al zou die een technische of vormelijke fout hebben gemaakt. Tot hier de kwestie op het terrein.

Dan de uitlatingen van de gouverneur. Zeer opmerkelijk is dat onze Oost-Vlaamse gouverneur een dergelijke oproep doet. Als ik me niet vergis, is het de eerste keer dat een gouverneur op die manier een statement maakt bij een ramp. De gouverneur stelt voor dat de berichtgeving over een ramp via het crisiscentrum verloopt. Hij heeft in de kranten gezegd dat hij zich in volle crisis heeft beziggehouden met mensen op te bellen en terecht te wijzen. Dat is niet de taak van een gouverneur. Hij moet op dat moment proberen de zaken te beheersen en de overvloedige informatie in de juiste context te plaatsen, en foute informatie in de mate van het mogelijke te weerleggen met juiste informatie. Wat de gouverneur ook suggereert, is een partnerschap met de media, de media als partners van de overheid. Overheidscommunicatie is iets anders dan wat hier wordt bedoeld. De media moeten een kritische waakhond zijn, daar mogen we niet aan raken.

In heel het pleidooi van de gouverneur is me eigenlijk ontgaan waar hij precies naartoe wou. Wil hij een soort overheidsmedia, in dit geval televisie, waarbij zaken, calamiteiten en fouten die gebeuren in de doofpot worden gestopt? Ik dacht dat de persvrijheid in ons land een grondwettelijk verankerd recht is, een grondwettelijk gewaarborgd iets.

Er valt heel veel te zeggen over de communicatie van de gouverneur zelf, het was een opeenstapeling van fouten. Maar goed, het was zijn eerste keer en hij is nog niet zo lang gouverneur. Ik denk dat hij eerst moet kijken naar de eigen procedures rond communicatie.

Wat voor de VRT van belang is bij zulke rampen, is dat de omroep ze goed moet coveren. Er zijn andere voorbeelden geweest. Denken we aan Ghislenghien: ik denk dat er daar weinig fouten werden gemaakt of verkeerde zaken zijn gebeurd. Hier zien we – en dat werd ook gedeeltelijk bevestigd door mensen van de VRT – dat kan worden gediscussieerd over de rol die de VRT heeft gespeeld. Er zijn verschillende journalisten op het terrein geweest, er was heel veel afwisseling en daardoor gaan informatie en contacten verloren. De VRT moet vooral daar eens naar kijken. De ernst van de situatie werd in het begin, zaterdagmiddag en zondag, onderschat bij heel veel media, ook bij de VRT. Pas na het weekend heeft men de ernst van de situatie ingezien en toen heeft men alle registers opengetrokken.

Vandaar mijn vragen, minister. Gaat de VRT dit ernstig bekijken en evalueren?

Is er een communicatieplan voor rampen? Een ramp verslaan is iets anders dan een evenement, een klein incident of een ongeval verslaan. Zulke grote rampen hebben nood aan een communicatieplan. Heeft de VRT zo'n plan? Is het uw bedoeling om deze suggestie over te maken aan de VRT-nieuwsredactie?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, het kwam me aandoenlijk over dat de collega het heeft over 'onze' gouverneur in Oost-Vlaanderen. Het lijkt erop dat CD&V zich er al bij heeft neergelegd om al een hele tijd geen gouverneur meer te hebben in Oost-Vlaanderen, maar dit geheel terzijde.

Ik heb twee opmerkingen. Een eerste betreft het gerommel binnen de redactie van de VRT. Het is niet aan de politiek om redacties te leiden of te sturen, dat zou nefast zijn. Maar bij de VRT moet men toch ook beseffen dat de opeenstapeling van incidenten die we het afgelopen jaar en langer geleden hebben gekend en waarvan de heer Tommelein enkele voorbeelden gaf, een serieuze deuk veroorzaken in het imago van die redactie. De redactie gaat er altijd prat op de informatieverstrekker bij uitstek te zijn en het beste nieuws te brengen. Ik vermoed dat dergelijke incidenten dan niet wenselijk zijn. Het lijkt me nuttig dat een beetje orde op zaken wordt gesteld om dat soort incidenten te vermijden. Tot hier wat het incident met de journalist en gouverneur Briers betreft.

Mijn tweede opmerking is de belangrijkste. Ik geloof wel in de ideeën die gelanceerd worden waarbij de openbare omroep een belangrijke rol kan spelen inzake crisiscommunicatie. De communicatie moet inderdaad gebeuren via de crisiscel. De VRT heeft daar heel veel mogelijkheden voor, niet alleen via de radio met een heel groot marktaandeel in dat spectrum, maar ook via televisie. Alle technologie is ook aanwezig om mensen via sms te verwittigen. De openbare omroep, die voor het leeuwendeel wordt betaald met belastinggeld, kan daar een belangrijke rol in spelen.

Houdt dat de VRT dan tegen om aan kritische verslaggeving te doen? Volgens mij niet. Ik denk dat beide naast elkaar moeten kunnen bestaan. De openbare omroep kan het best meewerken aan de crisiscommunicatie en daarnaast ter plaatse de kritische verslaggeving doen van wat er gebeurt en van fouten die worden gemaakt. Ik pleit ervoor dat ze naast elkaar kunnen bestaan. Ik had graag van u vernomen, minister, of onderzocht kan worden welke belangrijke rol een openbare omroep kan spelen bij grote crisissen zoals het geval was in Wetteren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik trap een open deur in als ik zeg dat de traditionele media en zeker de openbare omroep een belangrijke rol spelen en moeten spelen bij het verspreiden van informatie in een rampsituatie. De burgers hebben daar behoefte aan.

– *De heer Veli Yüksel treedt als waarnemend voorzitter op.*

We moeten er natuurlijk voor zorgen dat die informatie volledig is, correct en snel. Het is de taak van de media om kritisch om te gaan met de gegevens die ze krijgt van officiële zijde. Het moet te allen tijde duidelijk zijn welke informatie van de overheid komt, welke van de crisiscel, van deskundigen of van buitenstaanders. Voor de kijker is dat niet altijd even helder.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Het is allemaal gemakkelijker gezegd dan gedaan. De informatie verandert constant in zo'n situatie. Het nieuws verandert van uur tot uur. Ik sluit me aan bij de heer Yüksel. Het is misschien goed dat de openbare omroep naar aanleiding van de ramp zijn berichtgeving eens evalueert en nagaat hoe daar in de toekomst – nog – beter mee wordt omgegaan.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb naar aanleiding van deze vragen ook elementen van antwoord opgevraagd bij de VRT en contact opgenomen met de Vlaamse Vereniging voor Journalisten (VVJ).

De VRT-nieuwsdienst hecht groot belang aan de kwaliteit van zijn berichtgeving, zowel naar vorm als naar inhoud. Wanneer zich in de studio of op het terrein een vormelijke of technische onvolkomenheid voordoet waardoor de kwaliteit van een interview of reportage niet aan de hoge kwaliteitsstandaarden van de VRT-nieuwsdienst voldoet, is het, volgens de nieuwsdienst, een blijk van professionaliteit om dat ook toe te geven. Om die reden heeft de hoofdredacteur van Het journaal beslist dat excuses hierover ten aanzien van de geïnterviewde opportuun waren. Om die reden belde de betrokken hoofdredacteur met gouverneur Briers na het interview van de VRT-journalist.

Uiteraard was hierover beter eerst overleg geweest met de betrokken journalist. Door een intern misverstand in de communicatie is dit helaas niet gebeurd, maar pas na het telefoontje aan de gouverneur. De hoofdredactie betreurt dit misverstand. De zaak werd besproken in een overleg tussen de redactieraad en de hoofdredactie. Dat was een interne communicatiestoornis. Dat is een fout die de hoofdredactie betreurt.

Er was en er is evenwel geen sprake van een conflictsituatie, meldt de VRT. De media die hierover op deze manier berichtten, zagen zich, op vraag van de VRT-nieuwsdienst, genoodzaakt dit recht te zetten op hun website. Dat is ook gebeurd. De VRT-nieuwsdienst betreurt dat er voortdurend wordt gezocht naar oneigenlijke redenen om het imago van de VRT-nieuwsredactie in diskrediet te brengen.

Nieuwsmedia zijn en blijven belangrijke communicatiemiddelen in dergelijke situaties. De nieuwe, sociale media voegen daar informatiekanaalen aan toe, maar kunnen en zullen de algemene, klassieke nieuwsmedia niet verdringen of vervangen. Ze hebben beide een rol te spelen.

In het kader van hun maatschappelijke informatietaak is het voor nieuwsmedia trouwens een deontologische plicht om ruimte te maken voor overheidscommunicaties bij rampen. Maar dit kan en mag nooit als een exclusiviteit of monopolie worden opgevat, die zou immers op zeer gespannen voet staan met de vrijheid van informatie en pers. Nieuwsmedia mogen en moeten – opnieuw in het kader van hun informatietaak – ook ruimte bieden aan dissonante geluiden, of die nu uit politieke, bestuurlijke, academische of de eigen journalistieke hoek komen. Het alternatief zou op zeer gespannen voet staan met de vrijheid van informatie en pers.

Nieuwsmedia moeten er daarbij wel op letten dat ze alle standpunten goed situeren, zoals de beroepsethiek in het algemeen bepaalt. De nieuwsdienst van de VRT moet snel en accuraat nieuws brengen bij elke vorm van ramp. Daarbij moet de nieuwsdienst zowel aandacht schenken aan de officiële berichtgeving van de hulpverleners als aan getuigenissen van de slachtoffers en getuigen ter plaatse.

De VRT-nieuwsdienst vindt het, vanuit zijn rol van onafhankelijke nieuwsredactie, belangrijk dat hij de verzamelde informatie telkens probeert te checken bij onafhankelijke experts. Het algemeen noodplan van de VRT bevat bovendien een ‘Plan voor de aangepaste berichtgeving over externe crisissen en/of rampen’. Daarin wordt ingegaan op de berichtgeving, de VRT-crisisstaf, de organisatie van de nieuwsgaring en de organisatie van de uitzendingen. Dit plan is van toepassing bij ‘nationale crisissen’. Daaronder verstaat de VRT: “een gebeurtenis die de bevolking bedreigt of die een dringende of gecoördineerde inzet van departementen, diensten en middelen vereist”.

Gouverneur Briers is van mening dat de media zich moeten concentreren op de communicatie van het crisiscentrum in plaats van diverse andere stemmen aan het woord te laten. Het is inderdaad van groot belang dat informatie vanuit het crisiscentrum maximaal de bevolking bereikt via de media. Dit mag echter niet uitsluiten dat andere informatie gegeven wordt om het geheel te plaatsen. Mijns inziens is de burger hier evenzeer in geïnteresseerd, uiteraard op voorwaarde dat deze informatie correct en relevant is. Oppositiestemmen moet men bovendien, zeker in zo’n context, goed duiden.

Deze zaak werd voorgelegd aan de VVJ, die de berichtgeving over de ramp in Wetteren nauwlettend heeft gevolgd. De VVJ is van mening dat de berichtgeving correct volgens de regels van het journalistieke vak is verlopen.

De regels van de journalistieke deontologie en beroepsethiek gelden zowel voor de private als de publieke omroep. De informatietaak van de verschillende omroepen is niet fundamenteel verschillend. De VRT-nieuwsdienst kan niet verplicht worden om bepaalde informatie te verspreiden. De nieuwsdienst heeft redactionele autonomie en bepaalt dus onafhankelijk welke berichten hij al dan niet brengt.

Er is wel een verplichting ingeschreven in het Mediadecreet ten aanzien van de VRT. Ik verwijs naar artikel 34: “§1. De VRT is verplicht maximaal vijftien minuten per maand kosteloos mededelingen uit te zenden van de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de ministers en de staatssecretarissen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, volgens de regels en de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt. §2. De mededelingen worden uitgezonden in aansluiting op een hoofdjournaal. Dezelfde mededeling wordt slechts eenmaal per net uitgezonden. De mededelingen strekken tot voorlichting van de Vlaamse bevolking over aangelegenheden van algemeen belang. De VRT draagt geen verantwoordelijkheid voor die mededelingen. §3. De mededelingen voldoen aan de voorwaarden en de regels die de Vlaamse Regering vaststelt. Ze moeten duidelijk herkenbaar zijn en mogen geen aanleiding geven tot verwarring met de eigen programma’s van de VRT. Voor en na de mededelingen wordt gesteld dat ze vanwege de Vlaamse overheid of de overheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn verstrekt. §4. De aanmaakkosten van de mededelingen worden gedragen door de aanvragende overheid. §5. Behoudens voor dringende gevallen, erkend door de gedelegeerd bestuurder, worden de mededelingen opgeschort tijdens de twee maanden die aan de gemeenteraads-, provincieraads-, federale, Vlaamse en Europese verkiezingen voorafgaan. In zulke gevallen mogen de mededelingen noch de naam, noch de beeltenis van een minister, een staatssecretaris of een parlementslid bevatten en moeten ze louter zakelijk zijn.”

In dat verband heeft de VVJ, samen met haar Franstalige zustervereniging L'Association des journalistes professionnels (AJP), al enkele keren samen gezeten met het Crisiscentrum van Binnenlandse Zaken. Daarbij is herhaaldelijk het aanbod gedaan om gebruik te maken van de communicatiemiddelen die de journalistenvereniging ter beschikking stelt, bijvoorbeeld door

de publicatie van permanent geüpdatete contactgegevens van alle nieuwsmedia op haar website.

De VRT-nieuwsdienst is zelf vragende partij voor een duidelijke, stipte en frequente informatiedoorstroming vanuit elke rampcoördinatie. Hij hoopt dat toekomstige rampenplannen op die manier worden georganiseerd.

Samengevat, dat de journalist zelf niet op de hoogte was, was een ongelukkig voorval. De VRT heeft zich daarvoor verontschuldigd. Twee, uiteraard heeft de VRT samen met alle nieuwsmedia de taak om de informatie van het crisiscentrum zo goed mogelijk te verspreiden. Drie, dat belet de VRT noch de andere media om ook andere informatie, duiding en getuigenissen te brengen om het verhaal volledig te maken. En vier, er is zeker nog ruimte voor verbetering, er is altijd ruimte voor verbetering. Elke ramp wordt ook gevolgd door een evaluatie. Hoe heeft het rampenplan gefunctioneerd? Wat kan beter? Wat kan niet beter? Ook aan de communicatie naar de media zullen de mensen die de werking van het rampenplan evalueren, de nodige aandacht geven.

De heer Bart Tommelein: Minister, eerst en vooral wil ik iets zeggen over de verontschuldigingen van de hoofdredacteur.

Minister Ingrid Lieten: Hoofdredactie.

De heer Bart Tommelein: Ik ben persoonlijk van mening, minister, dat men Calimero speelt. De VRT stelt: “Men zoekt ons.” Ik zoek niets, hé, ik stel alleen maar vast. Ik stel vast dat overduidelijk achteraf is gebleken dat de journalist geen deontologische fout had gemaakt, hooguit enkele vormelijke fouten. Waarom moet een hoofdredacteur dan per se de telefoon nemen en zonder medeweten van zijn journalist verontschuldigingen aanbieden, voor vormelijke fouten? Dat lijkt me onaanvaardbaar. Ik kan enkel tot de conclusie komen dat de journalist in kwestie geen deontologische fout maakt, maar dat de hoofdredacteur wel een deontologische fout maakt, een fout die niet aanvaardbaar is. En daarvoor zijn geen verontschuldigingen gekomen. Hij zou zich moeten verontschuldigen bij zijn eigen journalist dat hij dergelijke dingen doet zonder de journalist daarin te kennen.

De waslijst van fouten die op de VRT-nieuwsredactie de voorbije jaren zijn gemaakt, is ellenlang. Ik heb hier al een paar keer vragen moeten stellen. Ik vind het flauw dat men dan probeert om de schuld te leggen bij degenen die vinden dat het niet kan en dat het zaken zijn waarmee men zelf de geloofwaardigheid van de VRT ondermijnt. Het is zagezegd het verhaal van de kip en het ei. Wie was nu eerst: wie hier de vraag stelt en aan de kaak stelt dat de geloofwaardigheid van de VRT-nieuwsredactie wordt ondermijnd of de baas, de hoofdredacteur zelf, die volgens mij op een onaanvaardbare manier zwaar in de fout gaat?

Hij moet niet naar die gouverneur bellen als die journalist geen fout heeft gemaakt, hé. Hij moet dat dus niet doen. De journalist heeft geen fout gemaakt. Dat is duidelijk gebleken bij de verschillende instanties die daarover hebben geoordeeld, de redactieraad en de deontologische adviescommissie. Je kunt je dus vragen stellen bij de geloofwaardigheid van de hoofdredacteur in kwestie. Ik speel niet graag de man, maar ik vind het allesbehalve correct dat men probeert, in de reactie die u krijgt van de VRT, om de bal te schoppen in de richting van degene die de vraag stelt in het parlement. Dat vind ik niet kunnen en ik aanvaard dat niet, minister. U mag het met mijn complimenten overmaken aan de heer Willems, die veel beter zou moeten weten en in feite openlijk zou moeten zeggen dat hij in de fout is gegaan en niet zijn eigen journalist.

Wat betreft de opdracht van de openbare omroep bij rampen, begrijp ik de problematiek. Ik heb ze zelf aangehaald. Op bepaalde momenten, bij rampen waarbij het gaat om mensenlevens en grote risico's, heeft de VRT inderdaad een dubbele opdracht. Enerzijds moet de VRT haar job als nieuwsdienst goed en correct doen, zonder beperkingen. Dat begrijp ik, het is nu eenmaal de belangrijkste nieuwsdienst van het land. Daarom maak ik me ook zo druk over het vorige punt. Zij zetten dikwijls de toon. Zij zetten de lijnen uit. Ze

hebben ook daar een verantwoordelijkheid, als openbare omroep. Anderzijds moeten ze inderdaad zorgen dat er correcte informatie naar de burger gaat en dat die op geen enkele manier bijkomende paniek veroorzaakt. Dat is een moeilijk spanningsveld, inderdaad.

Daarom dring ik erop aan dat men dat zeer goed in de gaten houdt en dat men bij de VRT beseft dat men – daar heb ik het af en toe moeilijk mee – een dominante omroep is. Als het gaat over het brengen van nieuws en informatie, hebben ze een taak, die staat beschreven in de beheersovereenkomst. Ze hebben een rol. Ze hebben de leiding en ze moeten ook beseffen dat ze de leiding hebben in die communicatie. Als daar een fout wordt gemaakt, wordt die doorgetrokken in alle media. Dat is nu eenmaal de realiteit op het terrein, daarom moet er ook het nodige belang aan worden gegeven.

De heer Bart Caron: Mijn vraag ging over het tweede luik, zeg maar. Ik vind het een goed en duidelijk antwoord, minister, kort en krachtig. Het is heel goed om nog eens duidelijk te stellen wat de rol is van de VRT, die drie niveaus van berichtgeving: de officiële berichtgeving, maar ook de duiding, ook andere kritische stemmen horen en een veelzijdigheid van standpunten en meningen aan bod laten komen. Dat geldt voor elke journalist, zoals de VVJ ook zegt. Het hoort bij de deontologie van het vak. In die zin ben ik blij om dat te horen. Ik ben ook blij om te horen dat de zenders en de journalisten bereid zijn om zo veel mogelijk officiële communicatie te ontvangen en die ook weer te geven.

Komt men daarmee tegemoet aan de vraag van de heer Briers? Ja en nee. De heer Briers wordt op zijn wenken bediend, maar hij heeft niet het monopolie van de berichtgeving. Ik denk dat hij in zijn ijver en waarschijnlijk ook in de onrust van het moment die ‘slip of the tongue’ heeft gemaakt, als ik het zo mag zeggen. Meer is het niet. Ik wil er ook niet zwaarder aan tillen dan dat, maar het is wel belangrijk als statement. Het gaat fundamenteel over persvrijheid. Behalve de fout die beschreven is, denk ik dat de berichtgeving op de openbare omroep en op vele andere nieuwssites niet zo slecht was als hier en daar wordt gesuggereerd. Ik ben dus blij met uw antwoord, dank u wel.

De heer Veli Yüksel: Minister, wat dat incidentje betreft, hebt u gezegd dat het inderdaad een communicatiestoring was tussen de hoofdredactie en de journalist op het terrein. Dergelijke situaties moeten worden vermeden. Het komt over alsof de hoofdredacteur niet achter zijn journalist staat. Zonder die steun kun je als journalist op het terrein je job niet uitoefenen. ‘Een’ hoofdredacteur moet daarvoor altijd oog hebben.

Wat het plan voor een aangepaste berichtgeving betreft, zou ik die evaluatie graag eens zien. Misschien kunnen we de evaluatie van deze ramp ontvangen, als u ons die bezorgt. Dan kunnen we kijken of we daaruit lessen kunnen trekken. Uiteraard is het goed dat de VRT alle rampen evalueert, maar het is misschien aangewezen dat wij ook over die evaluatie beschikken.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Yüksel, ik heb niet gezegd dat de VRT een evaluatie doet. De mensen die met het rampscenario bezig zijn, Binnenlandse Zaken en de provinciegouverneur en dergelijke, evalueren heel de manier waarop de ramp is opgevangen, hoe de verschillende diensten daarop hebben gereageerd en hoe ze hebben samengewerkt. Dat zal inclusief media en communicatiedoorstroming zijn, denk ik. Ik wil wel eens navragen wanneer men daarvan de resultaten heeft. We moeten het vooral zoeken bij de coördinatie van de rampenorganisatie.

De heer Veli Yüksel: Ik had het anders begrepen. Ik had begrepen dat de VRT een evaluatie maakte. Ik zou ervoor willen pleiten, minister, dat men die evaluatie maakt, in functie van het plan voor een aangepaste berichtgeving bij nationale rampen. Dan kunnen wij daarover via u informatie krijgen, met het oog op de toekomst. De gouverneur heeft gisteren met de deputatie een bezoek gebracht aan de plaats van de ramp, een goede maand na de feiten. Het is goed dat er op alle niveaus, inclusief de media en specifiek ook bij de VRT, lessen uit worden getrokken.

Minister Ingrid Lieten: Dat is een goede suggestie.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de komst van Netflix naar Vlaanderen - 1742 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, de Amerikaanse videodienst Netflix komt nog dit jaar naar ons land. Dat meldden verschillende kranten en websites. Bij Netflix kun je voor 8 dollar per maand onbepakt kijken naar films en tv-series. Onze dienstenverdelers krijgen er dus een serieuze concurrent bij inzake het aanbod van video on demand, want Netflix is bijzonder succesvol in de Verenigde Staten en de kans bestaat dat dat hier ook wel lukt.

Het bedrijf begon eind jaren 90 als postorderbedrijf dat video's en dvd's verstuurde. Ondertussen is het uitgegroeid tot de belangrijkste speler op de digitale markt, zelfs groter dan iTunes van Apple. Netflix distribueert niet alleen televisiereeksen. Vorig jaar maakte het zelf ook de reeks 'House of Cards'. Alle afleveringen van die serie werden in één keer online gezet.

De neveneffecten van Netflix waren volgens Netflix-topman Ted Sarandos navenant in de Verenigde Staten: "Klassieke Amerikaanse zenders zien hun kijkcijfers dalen. Tegelijk neemt ook de piraterij en het aantal illegale downloads af." Ook Jo Caudron, Vlaams mediadeskundige, verwacht niet dat de komst van Netflix rimpelloos zal verlopen: "De komst van Netflix zal vooral de gevestigde orde in de Vlaamse media behoorlijk verstoren. De zenders en de distributeurs zullen de koppen bij elkaar moeten steken om er een gepast antwoord op te verzinnen."

We herinneren ons ook nog de heisa die er enkele jaren geleden was toen Telenet een dienst lanceerde waarbij kijkers afleveringen van populaire series daags na uitzending in de VS zouden kunnen bekijken. De Vlaamse zenders hebben zich daar toen tegen verzet. Met Netflix komen de evenwichten in het Vlaamse ecosysteem wellicht opnieuw onder druk.

Dat er nog andere gevolgen zullen en kunnen zijn, blijkt uit het feit dat Netflix vandaag in de VS een van de grootste verbruikers van bandbreedte is. Het zou gaan om haast een derde van het totale dataverkeer in Noord-Amerika. Dat is een zware belasting van het systeem. Dat kan bij ons dus ook gebeuren.

Toch zijn er wellicht ook opportuniteiten. Onze omroepen kunnen hun eigen series via een akkoord met Netflix misschien ook wereldwijd aanbieden en zo nieuwe inkomsten verwerven.

Minister, hoe ziet u de komst van Netflix op de Vlaamse markt? Bent u ook van mening dat de Vlaamse media de koppen bij elkaar moeten steken om zich voor te bereiden op de komst van Netflix? Hoe groot acht u de gevolgen voor het dataverkeer op de Vlaamse netwerken? Is daar al naar gekeken? Hebt u kennis van omroepen die vandaag onderhandelen met Netflix om de eigen content zo nog extra 'on demand' te kunnen verspreiden? Hoe zit het met de openbare omroep in dat geval? Is die ook alert? Heeft men contacten met Netflix? Is er al een akkoord? Zo neen, overweegt men om een akkoord te sluiten?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Collega's, minister, de komst van Netflix zou de Vlaamse mediemarkt inderdaad kunnen verstoren, maar het valt af te wachten in hoeverre dat platform een echte doorbraak zou kunnen forceren in Vlaanderen.

Het is al enkele jaren duidelijk dat de verschillende Vlaamse mediaspelers, of het nu distributeurs, omroepen of producenten zijn, zich moeten voorbereiden op een aangepaste manier van mediaconsumptie. Dat is in volle gang en gaat met een zeer hoge snelheid.

Netflix kan een gevaar zijn, maar ook een opportuniteit. Als het klopt dat de Vlaamse kijker bijzonder grote waarde hecht aan Vlaamse content – wat velen binnen de sector en hier in het parlement al hebben beweerd –, zal Netflix zijn strategie op dat vlak toch moeten wijzigen. Het bedrijf zal dan hoe dan ook moeten onderhandelen met omroepen en productiehuisen om de Vlaamse markt te kunnen doorbreken.

In het kader van de discussies over signaalintegriteit kan dat nieuwe platform alvast een meerwaarde betekenen voor onze omroepen en producenten. Veel hangt uiteraard af van wat de kijker echt wil.

Het media-ecosysteem wijzigt op wereldschaal, en het heeft geen zin om de evolutie in Vlaanderen te willen remmen. De Vlaamse mediabedrijven zullen hun businessmodel sowieso anders moeten organiseren om in die gewijzigde mediawereld een rol van betekenis te kunnen blijven spelen. Het is dan ook een belangrijke vraag van collega Vandaele om te weten hoe de openbare omroep zich daarop zal voorbereiden.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, uit het jaarverslag van vorig jaar van Netflix blijkt dat Netflix momenteel aanwezig is in veertig landen. In 2007 is het gestart met het aanbieden van streamingdiensten in de VS. Sinds 2010 is het gestart met een internationale expansie en biedt het nu ook diensten aan in Canada, Latijns-Amerika, de Scandinavische landen, het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Momenteel zijn er volgens het jaarverslag meer dan 33 miljoen streamingabonnees.

Volgens de geruchten in de kranten, waar we ons voorlopig op moeten baseren, zou Netflix overwegen om ook naar Vlaanderen te komen, maar daar hebben we nog geen officiële bevestiging over ontvangen.

Ik hecht samen met jullie veel belang aan het kwaliteitsvolle Vlaamse media-ecosysteem en de instandhouding van dat systeem, gelet op de specifieke kleine Vlaamse markt en het belang van Vlaamse content en Vlaamse producties in die markt, en ook onze eigen cultuur en identiteit. Het lijkt me in ieder geval belangrijk om dat te kunnen vrijwaren.

Ik heb ook de omroepen en dienstenverdelers hierover hun mening gevraagd. Volgens de Vlaamse Media Maatschappij (VMMa) en Scandinavian Broadcasting System (SBS) zal Netflix een effect hebben op de markt. Mogelijk zal Netflix bepaalde content sneller kunnen aanbieden en op sommige gebieden zal het ook meer kunnen aanbieden. Dat zal volgens hen vooral gebeuren op het gebied van buitenlandse films en series, waar ze mogelijk ook gunstige deals met rechthebbenden hebben gesloten.

De impact in Vlaanderen zal volgens de VMMa mogelijk minder groot zijn, doordat onze Vlaamse omroepen sterk inzetten op Vlaamse content, en dat ziet de VMMa Netflix niet onmiddellijk zelf doen, aangezien ze tot op heden nog maar één fictiereeks zelf bekostigd hebben. Bovendien mag men, aldus de VMMa, de kracht van het lineaire signaal niet onderschatten. De omroeporganisaties bieden in hun zendschema zeer gevarieerde content aan – entertainment, nieuws, spel- en praatprogramma's enzovoort – in tegenstelling tot Netflix.

De VRT stelt dat de distributie van mediacontent steeds meer internationaal georganiseerd wordt. Die trend doet zich al geruime tijd voor. Een belangrijke drijfveer voor spelers in de distributiemarkt is het realiseren van schaalvoordelen. Die trend is een gevolg van de vrije

markt en kan in die context dus ook niet tegengehouden worden. Het is dan ook begrijpelijk dat internationale spelers hun diensten wensen aan te bieden op de Vlaamse markt. Netflix moet, volgens de VRT, in de eerste plaats gezien worden als een concurrent voor betaaltelevisiediensten. De VRT is voorstander van samenwerking in de mediasector om zo een gezonde Vlaamse contentmarkt te behouden.

Telenet stelt dat Netflix er inderdaad voor kan zorgen dat het Vlaamse medialandschap zich op verschillende vlakken moet aanpassen. Telenet poneert ook dat het belangrijk is dat gelijke spelers op een gelijke manier behandeld worden. Ervan uitgaande dat Netflix overwegend Amerikaanse inhoud zal aanbieden, zal dat ook een impact hebben op het bereik van Vlaamse producties en de financiering daarvan, aldus Telenet, dat eraan toevoegt dat het voor de Vlaamse partners – producenten, omroepen, distributieplatformen – nodig is om binnen de wettelijke mogelijkheden samenwerkingsvormen opzetten.

Belgacom liet in een eerste reactie in de pers al weten dat het zelf een hoogkwalitatief aanbod heeft, waarbij de kijkers vooral afstemmen op Nederlandstalige programma's, en stelt dat het vandaag niet te voorspellen is in hoeverre de lokale productiesector een rol kan spelen in het Netflix-aanbod.

De gevolgen voor het dataverkeer zijn moeilijk in te schatten. Omdat de Vlaamse kijker vooral Vlaamse content wil en omdat de online kijker al bediend wordt met platformen als Yelo, TV Overal en Stievie, acht de VMMA het onwaarschijnlijk dat Netflix op korte termijn dezelfde impact op het Vlaamse breedbandnetwerk zal hebben als in de VS. Belgacom stelt vast dat in de VS en in landen waar Netflix aanwezig is, 20 tot 30 procent van het dataverkeer in primetime afkomstig is van Netflix-gebruikers. Hoe groot de impact hier zal zijn, is onmogelijk te voorspellen, maar dat er een impact zal zijn op het dataverkeer op de Vlaamse netwerken, lijkt wel vast te staan. Dat wordt door de omroepen en distributeurs beaamd.

Ik zal dit dossier zowel in mijn hoedanigheid van minister van Media als in mijn hoedanigheid van minister van Innovatie met de nodige aandacht opvolgen.

De VMMA stelt nog geen gesprekken gehad te hebben met Netflix. Ook de VRT heeft vandaag nog geen akkoord met Netflix. Indien Netflix geïnteresseerd is in VRT-content, zal de VRT die vraag onderzoeken binnen het kader van het eigen distributiebeleid, aldus de VRT.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit is een dossier dat we in de toekomst zeker moeten blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de uitspraken van een VRT-manager over de muziekkouze van de grootste radio van de openbare omroep - 1855 (2012-2013)

Interpellatie van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het beleid van de radiostations van de VRT ten aanzien van Nederlandstalige muziek in het algemeen en het levenslied in het bijzonder en de bepalingen ter zake in de beheersovereenkomst 2012-2016 - 113 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, Radio 2-manager Dirk Somers deed in Dag Allemaal een aantal uitspraken die een beter inzicht geven in de manier waarop Radio 2 aan muziekprogrammering doet. De uitspraken doen bij menig lezer de wenkbrauwen fronsen en zetten kwaad bloed bij de Vlaamse schlagerartiesten. Zo wordt er gezegd dat als Radio 2 te veel schlagers opneemt in het muzikale aanbod, het risico bestaat dat de helft van het publiek geïrriteerd raakt. Het levenslied hoort niet thuis in een normale muziekmix, maar moet worden weggestopt in gespecialiseerde programma's, aldus de heer Somers. "Uitersten waartoe schlagermuziek behoort, passen gewoon niet in het algemeen aanbod van een familie-zender", stelt hij.

De artiesten die levensliederen brengen, zijn misnoegd, en ik heb daar begrip voor. Natuurlijk heeft geen enkele individuele artiest een absoluut recht om zijn muziek te laten draaien op de radio. Bovendien moeten we altijd streven naar kwaliteit, in welk genre dan ook. Maar als de indruk ontstaat dat een heel muziekgenre stiefmoederlijk wordt behandeld, kunnen we ons daar wel vragen bij stellen, zeker als een belangrijk deel van de bevolking blijkbaar geïnteresseerd is in dat soort muziek.

Jo met de Banjo, voorzitter van de belangenvereniging Vlaamse Podiumartiesten (VLAPO), stelt het zo: "Aan het hoofd van die zender (Radio 2) moeten mensen komen die voeling hebben met het Vlaamse levenslied, want daar is het misgelopen met Radio 2."

Minister, u stelde in een reactie al dat de uitspraken van de heer Somers moeilijk te rijmen zijn met de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de openbare omroep. U zou de zaak nauwlettend opvolgen. Daarom wil ik u een paar vragen stellen. Weerspiegelen de uitspraken van de heer Somers de realiteit wat betreft het omgaan met het levenslied en schlagermuziek? Kunt u de politiek van Radio 2 toelichten? Welke acties hebt u ondernomen nu u hebt vastgesteld dat die uitspraken moeilijk te rijmen zijn met de beheersovereenkomst? Op welke manier verzekert de VRT de diversiteit aan muziekgenres, over al haar radionetten?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, de vraag van de heer Vandaele handelt vooral over de uitspraken van de heer Somers in Dag Allemaal, maar intussen is er een element bij gekomen, namelijk de oproep van VLAPO om bepaalde evenementen van Radio 2 te boycotten. De argumentatie is dat als Radio 2 geen aandacht heeft voor hun muziek en hun liedjes niet of te weinig draait, zij dan ook niet moeten optreden bij evenementen van Radio 2, om publiek te leveren. Want natuurlijk – en dat is een belangrijke vaststelling –, deze artiesten lokken wel degelijk publiek in Vlaanderen. Dat bewijst onder meer Het Schlagerfestival in Hasselt. Minister, dat doet mij trouwens vermoeden dat u dicht bij de bron zit voor tickets van dat festival, want ik heb u horen zeggen dat u de heer Somers wel eens zult meenemen naar zo'n schlagerfestival. Als u nog kaarten over hebt, zou ik u daarvoor dankbaar zijn.

Alle gekheid op een stokje, ik denk dat het niet zo problematisch zou mogen zijn. Als we de beheersovereenkomst van de VRT lezen, dan weten we dat Radio 2 vooral een uitgesproken Nederlandstalig muziekprofiel moet hebben. Er moet ook één radiozender zijn die dat is. In operationele doelstelling 9.1 lezen we dat de VRT zich ertoe verbindt dat 25 procent van de gespeelde muziek Vlaamse muziekproducties zijn, Radio 2 zelfs 30 procent. Misschien was dat de kracht van de verandering in de beheersovereenkomst dat die percentages de hoogte zijn ingegaan, maar de manier waarop men dat doet en de manier waarop men bij de VRT te werk gaat, is veel minder mooi. Het oude zeer is eigenlijk gebleven. Heel wat van die Vlaamse liedjes worden gespeeld in daluren of in nachtelijke uren om aan de percentages te komen. Ik stel evenzeer vast dat men zeer selectief is in welke liedjes men brengt. Men brengt altijd liedjes van een bepaald genre waarbij een ander genre vergeten wordt, namelijk het levenslied. Minister, ik ben blij dat u dit ook kunt appreciëren. Christoff en Luc Steeno zijn grote publiekstrekkers. Het Schlagerfestival in Hasselt is telkens uitverkocht en daar lopen niet allemaal oudere mensen rond. Minister Lieten is er het voorbeeld van dat een jonge vrouw ook naar dergelijke optredens gaat. (*Gelach*)

Er is een heel divers publiek aanwezig: jonge mensen, kinderen, senioren. De zangers spreken heel wat mensen aan. Dan is het spijtig dat de VRT er geen aandacht voor heeft en mensen nog eens openlijk bruuskeert in een interview in Dag Allemaal door te zeggen dat er binnen de kortste keren de grootste ergernis bij de mensen zou ontstaan als men zo'n muziek zou draaien. Ik denk dat het omgekeerde waar is. Ik denk dat heel veel mensen zich ook aan sommige radiostations van de VRT ergeren omdat net dat genre en omdat Nederlandstalige nummers veel te weinig aan bod komen.

Ik weet niet of het technisch en juridisch mogelijk is, maar misschien is het nuttig om als minister, als verantwoordelijke voor de Vlaamse Regering, als verantwoordelijke voor de algemene vergadering van de VRT, de operationele doelstellingen die vervat zitten in de beheersovereenkomst, op een eenvoudige wijze te verduidelijken. Zodoende zou u kunnen verduidelijken dat die 25 procent Nederlandstalige muziek voor alle radiostations en de 30 procent voor Radio 2 bijvoorbeeld verspreid moeten zijn over een aantal blokken – ik zeg maar wat. Misschien is het iets minder makkelijk en moet het via een aangehecht stuk bij de beheersovereenkomst worden vastgelegd. Ik weet niet wat er juridisch mogelijk is. Daarom had ik dat graag van u vernomen. Ik denk dat onze Vlaamse artiesten en ook de artiesten die dat specifieke genre van het levenslied brengen, meer verdienen dan wat de openbare omroep hun geeft.

Minister, bent u van mening dat de openbare omroep tekortschiet in haar beleid ten aanzien van Vlaamse artiesten? Zo neen, waarom niet? Stelt er zich geen probleem tussen de letter van de beheersovereenkomst en de geest van diezelfde overeenkomst? De percentages die destijds zijn opgelegd, zijn opgelegd met de beste bedoelingen, maar de VRT gebruikt ze een beetje in haar voordeel, wat niet de bedoeling van een beheersovereenkomst kan zijn. Mijns inziens moet dat worden verduidelijkt.

Bent u ook van mening dat op de VRT niet alleen Nederlandstalige muziek van Vlaamse artiesten aan bod moet komen, maar ook andere en verschillende genres van dat soort muziek aan bod moet kunnen komen? Kunt u als minister iets doen aan dit, mijns inziens, interpretatieprobleem van de beheersovereenkomst door de VRT? Wat zou u kunnen doen?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, mijn collega dient een interpellatie in die wel wordt aanvaard en mijn vraag om uitleg wordt niet aanvaard. Het Vlaams Parlement heeft een raar reglement. Het dwingt parlementsleden bijna om telkens een interpellatie in te dienen in plaats van een vraag om uitleg.

De voorzitter: Ik heb er even aan gedacht om ze te weigeren, maar ik wist toen ook niets van uw initiatief. Als een interpellatie wordt geweigerd, is dat niet om het democratisch recht te fnuiken, maar om meer mensen de kans te geven om een betoog te houden.

De heer Bart Tommelein: De problematiek is geschetst: de heer Somers, een van de managers van Radio 2, verklaarde publiekelijk dat Vlaamse schlagers de helft van zijn publiek zou weggagen. Het genre wordt beschouwd als muziek voor een nichepubliek. Ik ben Oostendenaar en wij hebben een prachtig Casino Kursaal. Ik kan alleen maar vaststellen dat als daar een schlagerfestival wordt georganiseerd, de zaal afgeladen vol zit. Dat is ook zo op andere plaatsen. Het blijkt dus toch wel een zeer populair genre te zijn. Ik moet ook eerlijk toegeven dat ik af en toe toch wel eens afstem op een tv-zender waar die niche aan bod komt.

Ik begrijp het in feite allemaal niet goed. We kunnen ons toch wel ernstige vragen stellen bij deze uitspraak. Ik heb het hier al eens gezegd: als we het hebben over Vlaamse film, dan is iedereen laaiend enthousiast, net als over het Vlaamse boek, Vlaamse dichters, het Vlaams toneel, Vlaamse dans. We zijn laaiend enthousiast over allerhande vormen van Vlaamse kunst, behalve over de Vlaamse schlager.

Als – en ik zeg wel ‘als’ – de uitspraak van de heer Somers zou kloppen, dan nog is de houding van de VRT compleet verkeerd. Klassieke muziek bereikt ook een nichepubliek en er is toch ruimte voor Klara. Gelukkig maar dat dit op de VRT mogelijk is. De VRT zou beter een aantal commerciële initiatieven overlaten aan de private markt en zich dan zelf toeleggen op de – naar eigen zeggen – nicheproducten. Als de heer Somers gelijk heeft, zou hij moeten zeggen dat het de taak van de openbare omroep is om die niche in te vullen want men doet het ook voor andere dingen. Deze uitspraak bewijst dat de VRT vooral bezig is met marktaandeel en dus een groter commercieel bereik wil halen. Zijn uitspraak toont dit aan, anders doe je zulke uitspraken niet. Ik vind het dan ook zeer moedig dat een Vlaamse schlagerzanger zoals Christoff zich openlijk durft te mengen in het debat. Ik noteer volgende uitspraak: “Ik heb in de 23 jaar dat ik op de planken sta, al zo dikwijls geknikt en gezwegen, maar dat is voorbij. Ik ben het verdorie beu dat bepaalde radiomensen blijven neerkijken op schlagers.”

Minister, wat mij betreft, heeft hij gelijk. U hebt de zanger ook gecontacteerd om de problematiek aan te kaarten. De VRT moet inderdaad meer aandacht hebben voor alle genres, ook als hun eigen radiomakers er geen fan van zijn. De norm is niet wat zij graag horen, de norm is wat de mensen graag horen. Naar verluidt zou het aanbod Nederlandstalige muziek ook niet gelijkmatig worden verdeeld, vooral tijdens minder druk beluisterde tijdstippen zou de aandacht voor deze muziek toenemen. Dat kan toch absoluut niet de bedoeling zijn.

Minister, waarom wordt het genre van de Vlaamse schlagers zo minachtend door de VRT behandeld? Klopt het vermoeden dat Radio 2 meer Nederlandstalige nummers draait tijdens minder beluisterde tijdstippen? Heeft de VRT reeds met VLAPO gesproken over deze problematiek? Wat zijn de conclusies van dit gesprek? Wat is uw houding in dezen?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister, collega's, ik heb het gevoel dat ik voor de 37e keer dezelfde plaat hoor, bij wijze van spreken, en het is geen schlagerplaat.

Uitentreuren moeten we een aantal dingen vaststellen. We hebben moeten vaststellen dat bij alle vorige ministers van Media de wil aanwezig was, dat ze allen bij de VRT hebben aangedrongen en dat er kleine stapjes vooruit zijn gezet, maar dat de VRT de ministers en het parlement met een kluitje in het riet stuurt. Men komt af met allerlei marketingprojecten en studies en men probeert aan te tonen hoe belangrijk het is en waarom dit wel of niet kan. We moeten eerlijk zijn: sinds de beheersovereenkomst met de quota die zijn opgelegd, gaat het de goede richting uit. Maar we stellen met z'n allen vast dat er vooral kleinkunstmuziek wordt gedraaid – ik heb niets tegen kleinkunst of tegen een bepaald genre – en dat men het

populaire lied in het verdomhoekje steekt. Om de quota te behalen, wordt die muziek vooral 's avonds en 's nachts gedraaid.

Overdag wordt er meestal muziek gedraaid die tot een bepaald groepje hoort en waarvan er geen enkele plaat of cd wordt verkocht, muziek die Jan met de pet meestal niet kent. Men heeft mij inderdaad bij de VRT uitgelegd waarom het zo hoort en die uitleg komt voor een deel overeen met de uitspraken die Dirk Somers nu ook publiekelijk heeft gedaan. Jammer, maar ik kan het begrijpen.

Ik hoor nu van de VRT dat ze niet achter die uitspraken staat en zich ervan distantieert. Minister, de realiteit is anders want de VRT distantieert zich niet. In de gesprekken die ik persoonlijk met mensen van de VRT heb, hoor ik net hetzelfde verhaal. Dat is ook wat ze hebben verteld aan de mensen van VLAPO toen we bij de VRT op bezoek waren: "Jullie zijn er ten ondersteuning van de Vlaamse podiumartiesten en elk genre moet aan bod komen, maar de mensen haken af als ze een bepaald muziekgenre horen en dus is er daarvoor geen plaats of tenzij op andere momenten." Als dat zo is, dan zou ik voorstellen om Klara af te schaffen, want als je in de gewone dagelijkse programma's klassieke muziek brengt, zullen er misschien ook mensen afhaken. Niet dat ik Klara afgeschaft wil zien, integendeel, maar er moet ook plaats zijn voor populaire, Nederlandstalige muziek.

Ik ben heel blij dat de artiesten nu zelf reageren. Mijn mailbox en ook die van collega's die lid zijn van VLAPO, zit bomvol met mails van artiesten. Sommigen doen openlijk hun beklag, maar de meesten blijven nog anoniem. Ze zijn bang dat hun liedjes totaal niet meer worden gedraaid. Sommigen vragen zich af waarom ze enkel gevraagd worden om publiek te lokken voor Radio 2 Zomerhit of andere evenementen, maar nooit worden gedraaid in primetime of op belangrijke tijdstippen.

Ik ben het verhaal een beetje moe. Ik wil aan de ene kant een genuanceerd standpunt brengen. Wil ik een aparte zender die 100 procent Nederlandstalige muziek draait? Neen, want ikzelf zou dan afhaken. Ik hou van een zender die voor elk wat wils draait. We moeten niet de commerciële zenders achterna lopen. Laten we gewoon Radio 2 van vroeger terughalen. Zoals Jo met de Banjo, Jo De Clercq ook zegt, is Radio 2 opgeschoven richting Donna, vooral om de adverteerders te plezieren, maar het zijn niet de adverteerders alleen die bepalen welk soort muziek er aan bod komt. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan een zender met melodieuze muziek, ook anderstalige muziek, maar waar ook plaats is voor allerlei Nederlandstalige populaire muziek, ook in primetime. Het kan om erfgoedmuziek gaan – en Miel Cools is jammer genoeg overleden en zaterdag begraven. Als iemand overleden is, wordt de muziek gedraaid. We moeten helaas altijd wachten tot de persoon in kwestie dood is. Dat was het geval bij Ann Christy, bij Louis Neefs, bij Yasmine. Yasmine werd wel vaker gedraaid omdat zij een exclusief VRT-gezicht was. Andere mensen moeten echter ook kansen kunnen krijgen.

Ik heb een vermoeden dat dit niet zal verbeteren. Minister, als u in het verleden een antwoord kreeg van de VRT, dan was dat steevast een opsomming van alles wat de VRT doet ter ondersteuning van het Vlaamse lied. Dat was dan vooral een goednieuwsshow. Er zijn stappen in de goede richting gezet, maar we moeten vooral ook zeggen wat er niet gebeurt voor het populaire genre. Er is een ongelofelijk groot ongenoegen in de muzieksector. Dat is broodroof voor heel wat Vlaamse artiesten.

Men zegt soms dat er geen kwaliteit is. En men moet inderdaad niet alles draaien. Er zijn een heleboel slechte liedjes, zowel Nederlandstalige als Engelse. Zij zijn bijvoorbeeld slecht geproduceerd. Die hoeven ook niet meteen aan bod te komen. Vraag is natuurlijk wat kwaliteit is. Voor een aantal muzieksamenstellers is populair Vlaams geen kwaliteit. Een van de redenen die we daarvoor in het verleden hebben gehoord, is dat het slechte liedjesteksten of slechte arrangementen zijn. Het oordeel over die teksten is heel subjectief. De afgelopen jaren zijn Braziliaanse nummers gedraaid die bovenaan de hitlijsten stonden. Het was hoempapamuziek die toch werd grijsgedraaid. Maar Vlaamse hoempapamuziek mag niet

worden grijsgedraaid. Engelse of Braziliaanse hoempapamuziek kan wel want die is zozegd beter. Wij hebben hier verdomd zoveel talent in eigen land maar we kijken er altijd op neer. Dat moet voor eens en voor altijd afgelopen zijn.

Als minister van Media hebt u een enorme macht om daarop toe te zien. Ik vind het jammer dat u zich tijdens de onderhandelingen met de VRT hebt laten bedotten. We hebben de 25 procentnorm er wel in gekregen, maar we hebben niet bepaald in wat voor genre. En dat had ik er graag in gewild. En daar heeft de VRT u tijdens de onderhandelingen beetgenomen, minister. Ik weet dat u mijn uitspraken en die van collega's grotendeels genegen bent. Ik heb u ook al uitspraken horen doen op podia, tijdens de uitreiking van prijzen en ik weet dat u dit meent. Ik hoop dan ook dat er een verandering in de goede zin komt.

Ik heb morgen voor de zoveelste keer bij de VRT een onderhandeling met een aantal mensen van VLAPO. Als de situatie niet verandert, dat zullen we niet anders kunnen dan naar een 100 procent Nederlandstalige zender te gaan. En dan zullen de mensen moeten zappen. En ik denk dat dit niet door de VRT ingevuld hoeft te worden. Het lijkt me beter dat dit gebeurt door een private zender. Ik heb geen vertrouwen in de VRT wat dit genre betreft. Zij lachen gewoon met het parlement. Mensen die in vergaderingen zitten, bellen me soms op om te zeggen wat daar wordt verteld. Daar wordt gewoon gelachen met de politici. Zij vragen zich af waar wij ons in godsnaam mee bezighouden. Welnu, ook dit is onze taak. Ik zit hier voor de mensen die geen stem hebben, en dat zijn er heel wat.

Men zegt dat 70 procent van de mensen niet van het populaire genre houdt. De overige 30 procent die er wel van houdt, komt niet aan bod. Misschien moet Radio 2 zich aanpassen. Zij zeggen wel Vlaams te zijn maar ze zijn niet Vlaams zoals het hoort. De VRT maakt heel goede radio-uitzendingen, waar ik ook achter sta. Ofwel moeten we gaan naar een 100 procent Nederlandstalige zender op een andere frequentie, in handen van de private sector. Ofwel wordt er een radiozender afgeschaft, bijvoorbeeld MNM, en wordt die 100 procent Vlaams. Men geeft die zender dan in private handen, want als het op de invulling aankomt, heb ik geen vertrouwen in de VRT. Ofwel past Radio 2 zich aan zoals vroeger het geval was, en gaat men naar meer populaire genres. Men hoeft dan geen drogredenen meer te verzinnen zoals dat de mensen niet meer zullen luisteren en zullen beginnen te zappen. Dat is absoluut niet waar. Er zijn tijden geweest dat Radio 2 dankzij het populaire genre meer dan 50 procent marktaandeel haalde. Dat was gigantisch, veel meer dan nu. Dat zijn golfbewegingen, ik ben er zeker van dat die terugkeren.

Het is ook een vicieuze cirkel. Men doet aan broodroof wanneer men zegt dat er geen kwaliteit is. Ik heb daar in het verleden al over gediscussieerd met mensen van de VRT. De heer Caron zei ooit dat Bruce Springsteen fantastische liedjes zingt die zeker gedraaid moeten worden. Ik geef even een voorbeeld dat ik ook heb gegeven bij de vorige minister van Media. Het ging toen over het nummer 'I'm on fire' van Bruce Springsteen: 'Hey little girl is your daddy home?'. Dat nummer werd door Radio 2 gedraaid. De heer Caron zei toen dat hij daar kippenvel van kreeg. Ik heb die tekst toen vertaald: 'Hé, kleine meid, is jouw papa thuis?'. Wanneer een Vlaamse zanger daar een Nederlandstalige versie van zou maken, dan zou het kot te klein zijn en zou men dat lied tot op het bot afbreken. Dat zijn toestanden die niet door de beugel kunnen. We moeten trots zijn op onze eigen taal. Dat wordt ook gevraagd vanuit de Nederlandse Taalunie. Vlaanderen heeft heel goede tekstschrijvers maar zij krijgen geen kans. De platenfirma's, producers en managers willen niet meer investeren omdat de muziek toch niet meer gedraaid wordt. Daar moet iets op gevonden worden.

Ik wil geen afbreuk doen aan andere zenders. Wat Studio Brussel doet voor een bepaald genre, is goed. Hetzelfde geldt voor MNM. Ik heb echter het gevoel dat een aantal zaken eenheidsworst zijn geworden. Wie luistert naar de diverse VRT-radiozenders, zal horen dat bijna overal dezelfde muziek wordt gedraaid. Ik ben zelf een zapper en ik luister naar heel veel zenders. Mijn smaak is heel breed. Wanneer ik van de ene naar de andere zender zap,

dan hoor ik vaak dezelfde muziek, met uitzondering van het Nederlandstalige genre, dat hoor ik wel 's nachts.

Ik vind het ook een belediging dat radiopresentatoren Engelstalige liedjes wel aan- en afkondigen terwijl ze dat niet doen met Nederlandstalige liedjes. Vaak, afhankelijk van wie het programma presenteert, wordt er neergekeken op Nederlandstalige muziek. Dat moet, wat mij betreft, tot het verleden behoren.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord. Ik zou hier nog uren over kunnen doorgaan. Ik hoop dat er echt verandering komt.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil het hier eerst hebben over de uitspraak van de heer Dirk Somers. Ik vond die ook niet oké. Los van het debat over de beheersovereenkomst en de muziekkeuze, vind ik het niet kunnen dat er neerbuigend wordt gedaan over een bepaalde vorm van muziek. Dat is niet gepast. En ik ben niet de enige die daar zo over denkt. De VRT heeft ook gereageerd. De VRT heeft gezegd dat de uitspraken van Dirk Somers niet de realiteit zijn wanneer het gaat over de wijze waarop Radio 2 omgaat met schlagermuziek. De VRT vond de uitspraken ongenueanceerd en niet in overeenstemming met de algemene visie van de VRT en van Radio 2 in het bijzonder. De VRT heeft verder ook verklaard dat Dirk Somers niet betrokken is bij het muziekbeleid van Radio 2, en betreurt dan ook deze ongelukkige uitspraken.

Ik heb daar min of meer op dezelfde manier op gereageerd. Ik vond zijn neerbuigende reactie niet oké. Ik heb Dirk Somers uitgenodigd om mee te gaan naar een optreden van Christoff & Vrienden XL op 26 oktober. Hij heeft aanvaard. Ik probeer op een ludieke manier die vooroordelen te doorbreken. De commissieleden die willen meegaan, zijn bij dezen uitgenodigd.

Er is volgens mij geen sprake van een nichepubliek. Ik denk dat de Vlaamse artiesten doorgaans veel bijklank vinden. Zij hebben heel wat supporters en muziekliefhebbers. En dat is een van de redenen waarom wij daar in de beheersovereenkomst duidelijke normen over hebben ingeschreven. De VRT heeft in hetzelfde persbericht toegegeven dat zij de doelstelling uit de beheersovereenkomst nog niet halen. Die doelstelling is dat er 30 procent Nederlandstalige muziek wordt gedraaid.

Ik zal samen met de commissie bekijken wat er precies in de beheersovereenkomst staat. Ik zie niet onmiddellijk een interpretatieprobleem over de bepalingen in de beheersovereenkomst met de VRT, specifiek over de opdracht van Radio 2 en over de bepalingen met betrekking tot de muziek op de radionetten. De gehanteerde begrippen in de beheersovereenkomst zijn duidelijk. Hoofdstuk 4 van de beheersovereenkomst verduidelijkt enkele begrippen die gebruikt worden in de tekst van de beheersovereenkomst. Zo wordt ook gedefinieerd wat verstaan moet worden onder Vlaamse producties en Nederlandstalige producties: “Een Vlaamse productie is elk product waarbij de creatieve inbreng van een Vlaming als auteur/uitvoerder/producer/regisseur een bepalende rol speelt.” “Een Nederlandstalige productie is elk product waarvan de voertaal Nederlands is.” Soortgelijke definities worden ook door andere Europese omroepen gehanteerd.

Volgens de beheersovereenkomst moet de VRT gedurende minstens 30 procent van de muziektijd op Radio 2 Nederlandstalige muziek draaien. Radio 2 heeft de voorbije maanden hard gewerkt om deze operationele doelstelling te halen. Het aandeel Nederlandstalige muziek in de playlist is stelselmatig opgedreven maar haalt nog altijd geen 30 procent. Van de twintig meest gedraaide nummers op Radio 2 is doorgaans ongeveer de helft een Nederlandstalig Vlaams muzieknummer.

Radio 2 engageert zich om die 30 procent vanaf deze zomer te halen. Dat is een belangrijk engagement. De muzieksamenstellers van Radio 2 streven naar een breed en gevarieerd

Nederlandstalig muziekaanbod ‘van bij ons’, met nieuwe muzieknummers naast bekende klassiekers, met Nederlandstalige pop- en rockmuziek, kleinkunst, luisterliedjes en ook schlagermuziek.

Het schlagergenre komt regelmatig aan bod in Radio 2-programma's. Van de Nederlandstalige muziek die wordt uitgezonden, kan ongeveer 11 procent als schlager worden gedefinieerd. Bij nieuwe liedjes stijgt dat aandeel tot 20 procent. Dat is een positieve evolutie, maar we zijn er nog niet.

Radio 2 heeft een aantal specifieke programma's waarin schlagermuziek te horen is. Ik noem er een aantal op. En Nu Serieus vindt elke zaterdag plaats en heeft ongeveer 945.000 luisteraars. Het Muziekcafé is op elke zondag en heeft 461.000 luisteraars. De Vlaamse top 10 is ook op zondag en heeft 210.000 luisteraars. Hitwinkel heeft 376.000 luisteraars. Plaat Préféré heeft dagelijks 769.000 luisteraars en De Lage Landen heeft dagelijks een bereik van 35.000 luisteraars.

Daarnaast zijn er nog een aantal evenementen waar die artiesten wel worden gevraagd zoals Zomerhit, De Eregalerij en De Muziekklas. Radio 2 is overigens ook radiopartner van Het Schlagerfestival in Hasselt. Voor de leken onder u kan ik zeggen dat er in het najaar de reeks is van Christoff & Vrienden en in het voorjaar Het Schlagerfestival.

Ik ga hier niet opsommen wat er wel gebeurt. De VRT heeft duidelijk aangegeven dat er nog een serieuze verbetering mogelijk is en heeft zich verontschuldigd voor de uitspraken van Dirk Somers.

Ik heb het VRT-management gevraagd om de doelstellingen uit de beheersovereenkomst serieus te nemen. Er is een vergadering gepland tussen de VRT en VLPO waar een en ander moet worden uitgeklaard. Ik verwacht daar veel van. Op die manier moeten we dit verder opvolgen.

Voor de rest zou ik kunnen blijven olijsten wat ze allemaal wel doen, maar ik meen dat de kern van de zaak hier is aangehaald. Er is zeker ruimte voor verbetering en we zullen de zaak samen mee opvolgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad zo dat we vorig jaar in de nieuwe beheersovereenkomst de Nederlandstalige producties, de Nederlandstalige muziek en de Vlaamse producties versterkt hebben. Ik denk nog altijd dat dat een goede zaak is.

Maar het klopt ook wat de heer Verstreken zei, namelijk dat de vorige beheersovereenkomst duidelijker was. Er stonden vier woordjes extra, namelijk dat er aandacht moest zijn voor de verschillende genres – maar dan korter, want het waren maar vier woordjes. Dat staat er nu niet meer in, maar ik meen dat zelfs als het al niet meer in de letter staat, de geest van de nieuwe beheersovereenkomst dezelfde moet zijn. Elke Vlaamse belastingbetaler moet immers zijn of haar gading kunnen vinden in de programmering van onze openbare omroep.

Ik zei daarnet al, net zoals de heer Verstreken, dat dit niet betekent dat zomaar alles moet worden uitgezonden. Er mag altijd kwaliteit gevraagd worden, dat zijn we aan onszelf verplicht en de openbare omroep mag dat zeker doen. Toch zou iedereen binnen de waaier van Nederlandstalige, Vlaamse muziek toch zijn of haar gading moeten kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik ben blij dat de minister heel nadrukkelijk zegt en beklemtoont dat alle genres, en dus ook het levenslied, een plaats moeten hebben bij de VRT en bij Radio 2. Ik blijf echter nog altijd zitten met het feit dat er nog heel wat interpretatiemogelijkheden zijn.

Minister, u zegt dat dit niet waar is. En de heer Vandaele zegt dat moet worden gekeken naar de geest van de overeenkomst. Ik ben het daarmee eens. Ik denk dat de VRT en Radio 2 heel goed weten wat de geest van de beheersovereenkomst is, alleen wordt die niet toegepast. Ik denk dat volgend jaar of in een volgende legislatuur, de heer Verstreken hier opnieuw zal zitten, dan voor de 38e keer. De VRT kan zich immers perfect verschuilen achter de begrippen die nu in de beheersovereenkomst staan. De VRT kan zeggen dat ze de muziek spelen, maar over 'wanneer' staat geen bepaling in de beheersovereenkomst, dat is niet gespecificeerd. Ook welk soort Nederlandstalige muziek, zoals in operationele doelstelling 9 staat, wordt niet gespecificeerd. De VRT kan dus beslissen om het levenslied en de schlagers te bannen op de radio en om de hele dag Raymond van het Groenewoud, Marco Borsato, Rob de Nijs en Clouseau te draaien, want dan zal men ook aan dat percentage komen, maar dan blijven nog altijd de vele artiesten die met dat specifieke genre van het levenslied bezig zijn, op hun honger zitten.

Meer nog – en dit is eigenlijk belangrijker dan alleen de broodwinning van die bepaalde artiesten – een groot deel van Vlaanderen, van de Vlaamse luisteraars blijft op zijn honger zitten. De festivals – u hebt er een paar genoemd – tonen inderdaad aan dat dit soort muziek geapprecieerd wordt bij brede lagen van de bevolking. Op zulke festivals zie je kleine kinderen, jonge mensen, iets oudere mensen. Iedereen loopt daar door elkaar en beleeft er een prachtige avond. Al die luisteraars blijven op hun honger zitten en dat kan niet de bedoeling zijn. Ik vind het daarom een beetje spijtig dat niet kan worden bekeken om de bepalingen die in de beheersovereenkomst staan, iets meer te specificeren zodat de VRT er niet onderuit kan.

Maar bon, ik wil altijd geloven in het goede van de mens, dus ook in het goede van de openbare omroep. Ik hoop dat het incident met Dirk Somers, de oproep tot boycot door VLAP0, de vragen en interpellaties hier en uw antwoord, minister, een goed signaal zijn geweest ten aanzien van de openbare omroep om aandacht te besteden aan dit fenomeen. Ik hoop dus dat de heer Verstreken bespaard blijft van het stellen van een 38e vraag.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik zou het kort willen samenvatten. Als de VRT-radio, zoals uit recente cijfers blijkt, 66 procent marktaandeel heeft, en er zijn vijf zenders, dan is het ongelofelijk dat men er niet in slaagt om op een deftige manier Vlaamse liedjes, Vlaamse muziek en Nederlandstalige muziek te brengen. Er is genoeg ruimte, er zijn genoeg zenders en het marktaandeel is groot genoeg. Het is volgens mij geen kwestie van niet kunnen, maar van niet willen. Het wordt tijd dat ze willen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik ben niet geschrokken van de uitspraak van Dirk Somers. Heel eenvoudig omdat in heel veel gesprekken die ik in het verleden al heb gehad met mensen van de VRT zelf, zelfs met mensen uit het directiecomité, hetzelfde werd gezegd. We krijgen dat echter niet op papier, maar ze hebben wel hetzelfde gezegd. Ik ben dus niet geschrokken. Het feit dat de VRT nu zegt er afstand van te nemen, komt niet overeen met wat men mij persoonlijk heeft verteld.

Ik wil geen quizvraagjes aan u stellen, minister, maar kent u Contraband? (*Opmerkingen van de heer Bart Caron*)

Ja, u wel, maar de minister niet.

Minister, kent u Karree Konfituur? Lekker om te eten, niet, maar kent u de groep? Zo zijn er nog een aantal. Ik heb hier een lijstje bij van nieuwe releases die in de week van 5 juni werden gedraaid op Radio 2. Er zit geen enkel populair Nederlandstalig nummer bij. Ik heb niets tegen de groepen die op de lijst staan, maar er zit geen enkele populaire Nederlandstalige groep bij. Het zijn nummers die gedraaid worden om de quota te halen. Er zit niets populair Nederlandstaligs bij, ondanks de cover van Dag Allemaal, ondanks de

uitspraken van Dirk Somers, ondanks de wil om te verbeteren. Dit is de lijst van wat gedraaid wordt, niets populairs, niets Vlaams. Ik weet niet, minister, of de VRT echt meent wat ze tegen u vertelt en ons wil wijsmaken. We zullen morgen luisteren, maar we willen niet met een kluitje in het riet gestuurd worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg en de interpellatie zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de export van Vlaamse fictiereeksen

- 1739 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de vraag van de Vlaamse producenten naar een Vlaams exportbeleid voor fictie

- 1743 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, de Vlaamse fictiereeksen halen een hoog niveau, dat weten we, en nu en dan worden ze ook wel eens op buitenlandse zenders vertoond. Een aantal zijn heel succesvol, zo heeft bijvoorbeeld Vermist een hele internationale carrière. We kunnen dat alleen maar toejuichen met zijn allen, ik denk niet dat iemand daar een probleem mee heeft. Het brengt ook middelen op, want als men een veel groter bereik heeft en de rechten kan verkopen aan het buitenland, dan zit het goed.

Het is fantastisch dat de Vlaamse zenders blijven investeren in de lokaal geproduceerde reeksen, ook al kosten ze veel geld. Laten we hopen dat we met het Mediafonds, de tax shelter en de combinatie met de Vlaamse film, die combinatie kunnen voortzetten. Het gaat om eigenheid en het is een belangrijke bijdrage aan de algemene kwaliteit van onze Vlaamse zenders.

Veel goed nieuws dus, maar aan de andere kant is het noodzakelijk dat de Vlaamse zenders de fictieseries van topniveau nog meer dan nu kunnen blijven exporteren naar het buitenland. Mijn aandacht werd getrokken omdat de sector zelf aan de overheid vraagt om wat ondersteuning te geven – en ik praat niet over geld – in het licht van het Vlaamse exportbeleid, mediabeleid en economisch beleid. Het is een uniek Vlaams product van hoog niveau. De vraag wordt gesteld vanuit de sector van de televisieproducenten en ik wil u die graag persoonlijk stellen, want ik deel hun visie en bekommernissen ter zake.

Minister, hoe reageert u op de vragen vanuit de sector van de televisieproducenten met betrekking tot de export? Is een verruiming van het Mediafonds daarvoor mogelijk? Acht u een gecoördineerd Vlaams exportbeleid voor televisieseries nuttig en nodig, dus niet voor elke zender of productiehuis apart, maar algemeen? Had u of plant u hierover overleg met de sector?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: De Vlaamse fictie doet het goed. We gaan stilaan de Deense achterna, als het zo doorgaat.

Toch zijn er volgens de sector nog tekortkomingen. An Rydant, netmanager bij vtm, zegt: “Het fonds ondersteunt enkel het eerste seizoen van prestigereeksen terwijl men in het buitenland vaak pas interesse toont vanaf 24 afleveringen.” Ook Ellen Onkelinx van de koepelvereniging van productiehuisen ziet nog verbetering mogelijk: “Verkopen in het

buitenland gebeurt bijna altijd op initiatief van de producenten zelf. Daardoor komt het nog te sporadisch voor.”

Minister, met het Mediafonds doen we al een inspanning ter ondersteuning van de Vlaamse tv-fictie. Moeten we niet speciaal oog hebben voor de export van onze Vlaamse producten? Misschien moeten we ze nog beter aan de man brengen. Op welke manier kan Vlaanderen ingaan op de vraag van de sector en een actief of actiever beleid rond export van Vlaamse fictie ontwikkelen?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik heb u hierover enkele weken geleden een schriftelijke vraag gesteld. In 2013 wordt de beheersovereenkomst Mediafonds met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) geëvalueerd en herzien. We weten dat het fonds op kruissnelheid is gekomen, waardoor zelfs een extra medewerker moest worden aangetrokken. Dat was een van de redenen waarom het VAF niet aanwezig was op de grote televisiebeurs in Cannes.

Het budget van 6,5 miljoen euro wordt vooral gebruikt voor steun aan creatie. Een specifiek budget van het Mediafonds is er echter niet voor Promotie en Export. Het VAF voorziet wel in geld via Flanders Image om promotie te voeren, maar televisieproducties vallen vaak uit de boot. Daarom zou bij de herziening van de beheersovereenkomst een specifiek budget moeten worden opzijgezet voor Promotie en Export.

Ik heb uit uw antwoord op mijn vraag begrepen dat uw kabinet momenteel gesprekken voert met de verschillende actoren. U wou nog geen conclusies trekken en u wou evenmin kwijt of u van promotie een prioriteit wou maken binnen het Mediafonds. Dat zou u pas in een later stadium bekendmaken.

Kunt u een stand van zaken geven? En een timing? Wanneer zult u effectief met conclusies en beslissingen komen naar aanleiding van de nieuwe beheersovereenkomst?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Tommelein, ik begin bij u. Het VAF was wel aanwezig op de beurzen, maar niet met een aparte stand. Er waren heel veel mensen vanuit Vlaanderen. Verder had ik er niets op tegen gehad dat het Mediafonds een deel van zijn budget zou gebruiken om een stand te bekostigen. Ze hebben er zelf voor gekozen om dat niet te doen omdat ze zoveel aanvragen hebben en de middelen liever besteden aan extra projecten. Die discussie blijft voor mij open.

Ik heb naar aanleiding van uw vragen contact opgenomen met het VAF en de Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten (VOTP). De sector, die wordt vertegenwoordigd door de VOTP en de Vlaamse Film Producenten Bond (VFPB), beschouwt een exportbeleid als een belangrijk aandachtspunt. Zij vragen naar een beleid dat de internationale promotie en export van Vlaamse televisieproducties en -formats ondersteunt. Dat betekent een belangrijke stimulans voor de Vlaamse audiovisuele sector. Dat deze vraag vandaag leeft, is niet verwonderlijk: een aantal internationale markten beginnen zich stilaan te openen voor onder andere de kwalitatieve producties die door het Mediafonds worden gesteund. Doordat er meer wordt geïnvesteerd, halen steeds meer producties een kwalitatief niveau. De kwaliteit ligt hoger en de hoeveelheid stijgt. Andere landen raken geïnteresseerd in producties van onze bodem.

Naast formats en producties krijgt Vlaams talent steeds meer kansen in het buitenland via buitenlandse productiehuisen en zo. We kennen voorbeelden van acteurs en regisseurs, denk aan Jakob Verbruggen, die internationaal naam en faam ontwikkelen. Deze positieve evoluties, die vandaag nog in een vroeg stadium zijn, zijn uiteraard gebaat met een juiste promotiestrategie. Kijk maar naar het verhaal dat Flanders Image in recente jaren op het vlak van film heeft weten te ontwikkelen.

De gevolgde strategie heeft ervoor gezorgd dat de Vlaamse film vandaag een sterk merk is, dat de Vlaamse filmsector – het talent én de producties – vandaag duidelijk zichtbaar is op internationale festivals en beurzen. Een gelijkaardige uitdaging dringt zich vandaag op bij de internationalisering van Vlaamse fictie-, documentaire- en animatiereeksen en van televisieformats.

Het VAF is van mening dat deze opdracht het best bij Flanders Image komt. Dit betekent onder meer dat we bij de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst van het Mediafonds kunnen spreken over communicatie en promotie als aparte doelstelling. Dan moeten we daar middelen voor uitschrijven.

Daarbij wil ik echter volgende bedenkingen maken. Een doeltreffende communicatie- en promotiestrategie uitbouwen, zowel op beurzen als via andere kanalen, vraagt om extra middelen, anders moeten we knippen in de projectmiddelen. Het huidige budget van het Mediafonds maakt dat een moeilijke keuze. In het kader van de besprekingen met het VAF in verband met de nieuwe beheersovereenkomst voor het Mediafonds wordt dit onderwerp aangeraakt. We zullen samen naar een oplossing zoeken. We moeten ook in gesprek gaan met andere spelers en bekijken wat mogelijk is.

Het VAF spreekt op dit ogenblik met F.I.T. om te onderzoeken of er mogelijke vormen van samenwerking kunnen worden ontwikkeld, bijvoorbeeld voor de aanwezigheid op beurzen. Tijdens een eerste ontmoeting werd evenwel duidelijk dat er bij F.I.T. ondanks veel goodwill enkele obstakels zijn die het reglementair moeilijk maken om samen met het VAF/Flanders Image bijvoorbeeld een gezamenlijke beursstand of actie te ontwikkelen. In die eerste vergadering zijn alle opmerkingen op tafel gelegd. Dat moet verder worden besproken.

F.I.T. was er niet van overtuigd dat het tot zijn kerntaken behoort om de promotie te voeren van Vlaanderen of van bepaalde economische sectoren in Vlaanderen. Het VAF blijft, samen met VOTP en VFPB, vragende partij voor een aanpassing van de doellanden en -regio's voor de audiovisuele sector. De voorkeur gaat resoluut uit naar Frankrijk, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Het gaat hier om drie moeilijke markten waar het VAF vandaag duidelijk de eerste signalen ziet voor het geleidelijk aan openen voor Vlaamse audiovisuele creaties. De return kan daar veel hoger liggen dan in landen of regio's die vandaag onder de crisis gebukt gaan – we denken hierbij aan Spanje, Griekenland, Italië en zelfs Nederland.

Naast F.I.T. kan er gesproken worden met de Vlaamse omroepen om te kijken of er op dit vlak meer samenwerking of krachtenbundeling mogelijk is. Ik stel vast dat er vanuit de verschillende fondsen die het VAF beheert of waarin het VAF de samenwerkende partij is, zijnde het Filmfonds en Screen Flanders, er promotiebudgetten worden vrijgemaakt. Flanders Image ziet toe op de coördinatie en afstemming hiervan. Aangezien een promotie- en communicatiebeleid de facto dezelfde productiehuisen betreft, kan er worden nagedacht over de bundeling van de inspanningen. Wat de vervolgreeksen betreft, kan ik verwijzen naar de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst van het Mediafonds.

Ik ben er me – samen met het VAF – van bewust dat de VOTP en de VFPB hier vragende partij voor zijn. Voor de Vlaamse omroepen is dit een aandachtspunt aangezien het exportpotentieel van vervolgreeksen aanzienlijk toeneemt. De financiering van Vlaamse reeksen via het Mediafonds betreft meestal tien à dertien afleveringen. Een volume van minstens twintig afleveringen zou de verkoopbaarheid aanzienlijk doen toenemen. Hetzelfde geldt bij de verkoop van remakerechten. Zenders zijn op zoek naar volume. Dit punt wordt besproken.

Het openzetten van het Mediafonds voor recurrente reeksen houdt wel het risico in dat de middelen voor de nieuwe reeksen geleidelijk uitdrogen. Dan kunnen we misschien minder nieuwe projecten financieren, dat is de keerzijde van de medaille. Dat moeten we met het Mediafonds bespreken.

Ik neem uw zorgen en suggesties mee naar de onderhandelingen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik moet opnieuw zeggen dat ik heel goed kan leven met uw antwoord. Ik ben absoluut voorstander van een geïntegreerde aanpak via het Mediafonds, het VAF en Flanders Image. Ik vind dat prima. Het zijn gerelateerde instellingen. Die versnippering, daar zijn we niets mee.

Ik vind het zeer verbazingwekkend dat F.I.T. zich durft af te vragen of de Vlaamse audiovisuele sector een exportproduct is dat ons op de kaart kan zetten. In welke wereld leven zij? Zitten ze nog in de mijnschachten? Sorry voor mijn cynisme. Met film en kunst en muziek hebben we toch al bewezen dat we fantastische exportproducten hebben. We hebben fantastische grondstoffen en regisseurs. Ik deel uw bekommernissen.

De andere elementen die u aanbrengt, zijn belangrijk: samenwerking, vervolgreeksen, langere reeksen. We hebben een mooi perspectief. Laat ons dat alstublieft doen. Bij de nieuwe overeenkomst moeten we in een budget voorzien. Dat kan op lange termijn voor de sector grote winst opleveren. Hoe meer producten we exporteren, hoe meer ervan terugkomt, en hoe minder de overheid moet investeren. Het is een win-winsituatie voor de sector en voor de overheid. We moeten daar voor gaan.

Ik kan de vergelijking maken met de kunstensector die ik nog beter ken. Een aantal van onze grote huizen en gezelschappen leven eigenlijk niet meer vooral van subsidies maar van hun prestaties in het buitenland. Ze hebben daar een grote naam en faam. Dat kan ook met film, fictie, televisie. Ze bewijzen het, elke dag. Het beleid moet daar snel op inspelen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: In de commissie Buitenlands Beleid heb ik een vraag gesteld over de relatie tussen het VAF en F.I.T. Blijkbaar is de afstemming niet denderend.

Ik heb onlangs F.I.T. bezocht. Daar zeggen ze mij dat de audiovisuele sector wel van belang is voor hen. Bij een recente prinselijke missie was er interesse om de filmsector daarbij te betrekken. De filmsector kreeg uiteindelijk bericht dat hun aanwezigheid niet prioritair was, maar die mensen hadden ondertussen wel tickets geboekt! Ze hebben die dan weer ingetrokken. Van hun Waalse collega's van Wallonie Image hoorden ze plots dat de Waalse filmsector zich groepeerde om toch mee te gaan met de prinselijke missie. Ze zouden de Waalse film op de kaart zetten in LA, terwijl de Vlamingen achterwege bleven. We hebben nochtans fantastische producties. Er gaat duidelijk iets mis. Dat is jammer. Ook de kleine productiehuzen kunnen op een dag een grote speler worden. Ze hebben niet de kans gekregen om mee te gaan.

Er moet veel meer overleg en afstemming zijn. F.I.T. zou dit niet als bijkomstig moeten beschouwen. Ze zouden op regelmatige tijdstippen moeten samen zitten. Kunt u dat idee ook meenemen naar de bijeenkomst met F.I.T.?

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Het is goed, minister, dat er aan Flanders Image een grotere rol wordt toebedeeld. Ze moeten over een apart budget beschikken. De samenwerking met F.I.T. is mijns inziens positief.

Ik had nog een vraag over de stand van zaken en de timing van de gesprekken met de verschillende actoren. Kunt u daar iets over zeggen? (*Opmerkingen van minister Ingrid Lieten*)

Ik vroeg of er bij de herziening van de beheersovereenkomst een specifiek budget komt voor Promotie en Export.

Minister Ingrid Lieten: Binnen het Mediafonds?

De heer Bart Tommelein: Ja. Ik heb uit uw antwoord op mijn vraag begrepen dat uw kabinet momenteel nog gesprekken voert met verschillende actoren. Hebt u al een timing?

Minister Ingrid Lieten: We zijn er volop mee bezig. De bedoeling is om in het najaar te kunnen landen met die beheersovereenkomst.

De heer Bart Tommelein: Goed, dank u.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Ik bedenk gewoon, minister, het volgende. Qua intern toerisme zijn er effecten als bepaalde fictiereeksen in bepaalde streken gedraaid worden. Ik kan me niet aan de indruk ontdoen dat het ook zo moet zijn voor de ons omringende landen. Misschien kan Toerisme Vlaanderen een positievere of meer aanwezige partner zijn dan sommige andere.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jo De Ro tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het schrappen van de zenders ARD en ZDF uit het zenderaanbod van Belgacom - 1881 (2012-2013)

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Voorzitter, minister, collega's, sinds 14 mei 2013 kunnen abonnees van Belgacom TV niet meer kijken naar de zenders van de Duitse openbare omroepen ARD en ZDF. De onderhandelingen tussen de zenders en Belgacom mondden niet uit in een akkoord, waarna de zenders uit het aanbod van Belgacom TV werden geschrapt. Volgens een verklaring van Belgacom is dit te wijten aan de onredelijke financiële eisen die Duitse openbare omroepen stelden.

Of de financiële eisen van ARD en ZDF terecht zijn of niet, daarover wil of kan ik mij niet uitspreken, dat kan ik niet beoordelen, maar er zijn wel enkele vreemde zaken in verband met de onderhandelingen naar boven gekomen. Zo konden we lezen in De Tijd dat de onderhandelingen namens ARD en ZDF in ons land gevoerd werden door mevrouw Doutrelepon, een advocate die sinds 2004 zetelt in de raad van bestuur van Belgacom als onafhankelijk bestuurder. Als het artikel het bij het rechte eind heeft, kunnen we nog moeilijk spreken van onpartijdigheid. Het is blijkbaar niet de eerste keer, want eerder al werd bericht dat ook op andere momenten hetzelfde advocatenbureau van deze dame onderhandelingen voerde, over onder andere de Italiaanse zender RAI.

Het schrappen heeft ook op andere terreinen nogal wat rimpels in het water veroorzaakt. Ook de Duitse bondskanselier Angela Merkel liet blijken dat ze niet blij is met de beslissing van Belgacom om de Duitse openbare zenders uit zijn tv-aanbod te schrappen. Ze zou de bevoegde instanties hierover aanspreken.

Er is ook in ons land op heel wat plaatsen protest gerezen tegen het schrappen van deze zenders. Ik kan wel begrip opbrengen voor dat protest. Naast de 75.000 inwoners van de Duitstalige Gemeenschap van ons land wonen er in Brussel en in mijn regio, de Vlaamse Rand rond Brussel, nog heel wat Duitstalige mensen, ongeveer 40.000. En dan spreek ik nog niet over de Vlamingen, bijvoorbeeld vanuit het onderwijs, die geregeld de zender bekijken. Ik kreeg daarover een aantal mails.

Minister, wat is uw mening over de beslissing van Belgacom om de zenders ARD en ZDF te schrappen uit hun aanbod? Zult u actie ondernemen om de verschillende partijen weer samen te brengen, om tot een nieuwe overeenkomst te komen, zodat de meer dan honderdduizend Duitstaligen in ons land opnieuw kunnen genieten van de Duitse openbare omroepen ARD en

ZDF? Gelet op de belangrijke internationale positie die Vlaanderen en zijn hoofdstad innemen, zou het geen goed idee zijn mocht u het initiatief nemen om de distributeurs samen te brengen om hen te wijzen op het belang van het aanbieden van de openbare omroepen van de lidstaten van de Europese Unie, gelet op de grote aanwezigheid van inwoners uit de EU in Brussel, de Rand en heel Vlaams-Brabant?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, minister, collega's, u begrijpt dat ik bij deze vraag onmogelijk achterwege kan blijven. Slechte karakters zouden kunnen beweren dat dat komt omdat het om Duitse zenders gaat, maar dat is het niet. *(Opmerkingen van de heer Johan Verstreken)*

Het gaat wel om een vraag die ik ook heb gesteld, nog niet zo lang geleden, over een andere distributeur. Ik zou niet willen dat een distributeur zou denken dat ik enkel hem viseer. Ik heb het toen ook onder meer over het onderwijs gehad en over het feit dat die zenders belangrijk zijn voor mensen die hun talenknobbel wat willen bijschaven. Ze worden ook druk bekeken.

Het valt mij op dat bij de distributeurs vaak net leden van de European Broadcasting Union uit de boot vallen, openbare omroepen van de ons omringende landen dus. Het is een beetje cynisch, zoals de heer De Ro zegt, met Brussel als hoofdstad van Europa. Het is deels te wijzen aan de regelgeving die Europa destijds heeft gemaakt voor het must-carrystatuut, wat wij ook hebben moeten implementeren. Je hebt nog maar heel weinig mogelijkheden om vanuit de overheid te zeggen dat distributeurs de openbare omroepen sowieso moeten brengen, dat er daarvoor een doorgifteplicht is. Dat is vandaag allemaal een heel stuk moeilijker. Minister, in hoeverre kan er misschien een doorbraak worden geforceerd op het Europese niveau?

Via de media heb ik vernomen dat ook mevrouw Merkel, bondskanselier, een demarche zou doen of heeft gedaan bij de federale premier. Hebt u daarover iets gehoord? Hebt u zelf contact gehad met de eerste minister of met mevrouw Merkel? Misschien weet mevrouw Merkel niet dat een deel van de bevoegdheid bij de Vlaamse Gemeenschap ligt. Wat is kortom het effect geweest van de demarche van mevrouw Merkel in dit dossier?

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Regelmatig worden we geconfronteerd met wijzigingen, door verschillende distributeurs inderdaad, niet enkel Belgacom, en dan volgen er klachten van klanten. Het valt me inderdaad op dat openbare zenders vaak het slachtoffer zijn. Je krijgt de uitleg dat er weinig ruimte is en dat er prioriteiten moeten worden gesteld.

Er moet toch naar een manier worden gezocht om een overleg te realiseren tussen de verschillende spelers. Ik weet niet hoe dat mogelijk moet worden gemaakt. Belgacom is een overheidsbedrijf, maar heeft niet rechtstreeks met Vlaanderen een link. Dat is een beperking. Op langere termijn zou er een dialoog moeten komen, waarbij we dergelijke situaties en de klachten daarover kunnen beperken. Ik denk aan een overleg met distributeurs en omroeporganisaties, privaat en openbaar.

Ik zou eens graag weten op basis van welke criteria de selectie van omroepen gebeurt en er wordt beslist welke eraf moet en welke erop komt. Er zou een zekere transparantie rond moeten komen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik was van plan om hierover een vraag in te dienen, maar ik heb het niet gedaan, omdat bepaalde zaken geen Vlaamse materie zijn. Toch onderhandelen we wel met Telenet en Belgacom. Ik heb het vermoeden dat Belgacom klanten wil kwijtspelen en die richting Telenet wil sturen. Op Telenet bij MENT wordt de Duitstalige schlagerparade wel uitgezonden. De mensen die Duitstalige muziek missen kunnen via Telenet naar MENT-

TV, wat Belgacom niet uitzendt. Op die manier kunnen ze toch nog enkele populaire programma's verder bekijken.

Nu zet ik even een federaal petje op. Belgacom is natuurlijk voor een stuk van de federale overheid. We hebben drie landstalen, ook het Duits hoort daar op dit ogenblik nog altijd bij en dat zal wellicht nog enige tijd zo blijven. Het zou dan ook respectvol zijn de zenders die de landstalen gebruiken niet te schrappen. Duitstalige programma's zijn populair. Heel veel mensen kijken daarnaar. Ik kreeg veel e-mails van mensen die het heel jammer vinden dat ze die programma's niet meer zullen kunnen zien, terwijl ze juist om die reden waren overgeschakeld naar een Belgacom-abonnement. Ze doen dezelfde vaststelling met betrekking tot zenders uit Nederland.

Ik ben zelf ook Belgacom-abonnee en moet vaststellen dat we alle commerciële Franstalige zenders uit Frankrijk wel kunnen ontvangen. Maar de Nederlandstalige commerciële zenders kunnen we ook niet ontvangen. Er is dus een zeer oneerlijk, onaanvaardbaar onevenwicht. Minister, ik zou het op prijs stellen als u, de volgende keer dat u federale collega's ziet of als u onderhandelt met de mensen van Belgacom, hiermee rekening houdt.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, we moeten alles zien binnen het juridisch kader waarbinnen we moeten werken. Het Mediadecreet bevat vanaf artikel 186 de bepaling met betrekking tot de programma's die de dienstenverdelers moeten doorgeven. Deze must-carry- en may-carrybepalingen vloeien voort uit een Europese richtlijn, namelijk de Universeledienstenrichtlijn, nog gewijzigd in 2009. De Universeledienstenrichtlijn laat toe dat de lidstaten bepaalde distributeurs verplichten om bepaalde omroepen door te geven. Artikel 31 van die richtlijn – dit is precies de must-carryregeling – stelt dat de lidstaten om dwingende redenen van algemeen belang de belangrijkste netwerkkoperatoren/dienstenverdelers kunnen verplichten bepaalde omroepen in hun aanbod op te nemen. Het betreft de dienstenverdelers die gebruik maken van netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om omroepprogramma's te ontvangen.

In casu in en toegepast op Vlaanderen, is bijvoorbeeld Telenet verplicht om een beperkt aantal omroepen door te geven. Waarom beperkt? Omdat die must-carryverplichting natuurlijk afbreuk doet aan het principe van de handelsvrijheid en vooral aan het principe van vrij verkeer van diensten, een van de pijlers waarop de Europese Unie is gebouwd. De omzetting in intern recht van die Europese bepaling is te vinden in de artikelen 185 en 186 van het Mediadecreet en de uitvoeringsbesluiten. Dat betekent dat in het basisaanbod de omroepprogramma's moeten worden gegeven van de VRT, de RTBF, de Nederlandse publieke omroep en de regionale televisieomroepen.

Op dit moment is er dus geen must-carryregeling om andere omroepprogramma's door te geven. We hebben vroeger al eens geprobeerd om dat uit te breiden met iets wat nog voor de hand ligt, namelijk vtm. Dat is niet gelukt. Europa is daarin zeer strikt en streng. Het principe van vrij verkeer van diensten prevaleert.

Deze regels gelden niet voor Belgacom omdat Belgacom vandaag door de Vlaamse Regering, op advies van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), niet gekwalificeerd werd als "dienstenverdelers die gebruik maakt van een netwerk dat voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel is om omroepprogramma's te ontvangen". Belgacom is dan ook geen must-carrydienstenverdelers en er kunnen bijgevolg geen must-carryverplichtingen aan Belgacom worden opgelegd. Belgacom kan niet verplicht worden de omroepprogramma's die Telenet wel moet doorgeven ook door te geven. De omroepprogramma's die Belgacom mag doorgeven, zijn opgesomd in artikel 187 van het Mediadecreet. De Vlaamse overheid kan Belgacom niet verplichten om WDR, ZDF of gelijk welke andere omroep door te geven. Het is dus Belgacom toegestaan hierover autonoom te beslissen.

Ik heb hierover met Belgacom contact gehad. Belgacom stelt dat de prijzen die ZDF en ARD aan Belgacom vragen onredelijk hoog zijn. Belgacom laat weten: “Hun prijzen zijn buitensporig in vergelijking met andere buitenlandse zenders die in het aanbod van Belgacom TV zijn opgenomen. Noch ARD, noch ZDF waren bereid hun prijzen te verlagen. Aangezien er geen akkoord werd bereikt, was Belgacom genoodzaakt de zenders ARD en ZDF vanaf 14 mei 2013 van het scherm te halen. Sinds begin mei staat dit op het infokanaal van Belgacom TV. Naast RTL Duitsland – toegevoegd in februari – zijn sinds 14 mei de zenders ProSieben en Sat.1 in het basisaanbod opgenomen. Er zijn nu dus drie Duitse zenders in het aanbod. Dat het er geen vijf zijn ligt dus aan de buitensporige eisen van ARD en ZDF. Belgacom heeft zich bij de klanten verontschuldigd voor het ongemak. Er zijn uiteraard klanten ontgoocheld, maar Belgacom rekent op hun begrip. Ingaan op de buitensporige eisen van ARD en ZDF zou niet verantwoord zijn.”, aldus Belgacom. Dan wordt de factuur opgehoogd wat zijn effect heeft op de middelen die beschikbaar zijn om akkoorden te sluiten met andere zenders.

Ik betreur het dus ook. Ik vind het belangrijk dat Duitse zenders deel uitmaken van het audiovisueel aanbod. Ze maken er van oudsher deel van uit. Heel wat mensen zijn er ook op afgestemd, en zij worden nu teleurgesteld. De doorgifte van buitenlandse openbare omroepen in Vlaanderen vind ik net als u een meerwaarde in het aanbod van de dienstenverdelers van Vlaanderen. Ik wil dan ook alle betrokken partijen oproepen om alsnog te onderzoeken of een nieuwe overeenkomst niet tot de mogelijkheden behoort. Ik kan niet anders zeggen dan dat dit over commerciële relaties gaat die zowel door ons Mediadecreet als door de Europese regelgeving als een commerciële relatie worden benoemd. We zijn dus afhankelijk van de goodwill van de onderhandelende partijen om tot een akkoord te komen. In die zin heeft de eerste minister ook geantwoord op de vraag van mevrouw Merkel. Zijn woordvoerder heeft ook gezegd: “Ik denk dat alle partijen eens rond de tafel moeten gaan zitten om uit te zoeken hoe de diverse belangen kunnen worden verzoend.” Jammer genoeg is dat de stand van zaken.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Minister, ik was niet zo naïef om te denken dat u ging zeggen dat u veel wapens had om mensen te verplichten om iets te doen, maar ik ben wel blij dat u nog eens zult aandringen. Ik denk dat er misschien nog wel mogelijkheden zijn. Deze problematiek doet zich allicht ook voor bij andere ministers van Media over de gemeenschapsgrenzen heen. Het is misschien een thema dat eens op een vergadering van het Overlegcomité kan worden geagendeerd.

We hebben hier de mond vol over het aantrekken van bedrijven voor onze economie. Duitsland is nog altijd een van de grootste investeerders in ons land en in onze regio. Er is een zeer grote Duitstalige gemeenschap in Brussel en in de Rand, waar ze de vierde grootste nationaliteit is.

Als ik het aanbod van zowel Belgacom als Telenet vergelijk met de aanwezige nationaliteiten, dan verbaast het me dat men niet meer moeite doet om tot een akkoord te komen met ARD en ZDF. Iemand van de RTBF is voorzitter van de European Broadcasting Union (EBU) en er werken ook heel wat mensen van de VRT bij de EBU. Er zou misschien ook wel de mogelijkheid moeten zijn dat de EBU dit gesprek aangaat, want anders zal ik of gaan mijn collega's om de maand hier een vraag moeten stellen over het aanbieden van zenders.

Er is zowel een economisch belang als een belang voor onze internationale rol. Voor heel veel mensen is de vrije toegang tot de media van hun thuisland een evidentie. Plots stellen ze nu vast dat dit niet meer zo zou kunnen zijn. Er zijn dus redenen genoeg om dit op een hoger niveau te tillen en om er blijvend zorg voor te dragen dat er omwille van economische en maatschappelijke belangen, initiatieven worden genomen om tot oplossingen te komen, niet alleen voor deze zaak maar ook voor de zaken die in de toekomst misschien nog zullen volgen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Minister, ik heb nog twee bedenkingen. Het antwoord was niet nieuw voor mij. Het is ongeveer hetzelfde antwoord dat u hebt gegeven toen ik u ondervroeg over andere zenders van een andere distributeur.

Als politici moeten we toch eens nadenken over hoe het medialandschap en vooral de markt van het doorgeven van audiovisuele signalen eigenlijk werkt. We zijn al met een deeltje bezig dat we over twee weken verder zullen bespreken, maar er ligt toch veel macht bij de distributeurs, onder meer door de Europese Dienstenrichtlijn. Een distributeur kan de stekker trekken uit eender wat hij wil. Hun argument is nu – en ik kan dat niet inschatten omdat het op basis van contracten is – dat die zenders te veel vragen en dat ze dat niet kunnen betalen. Maar je stelt ook vast dat bij bepaalde omroepen de auteursrechten worden teruggeschroefd of zelfs tot nul worden herleid. Er wordt hun wel gevraagd of ze worden verplicht om te betalen voor transport en distributie. Als ze dat niet doen of als ze niet tevreden zijn met zo'n contract, wordt de stekker eruit getrokken. De macht van de distributeurs is dus wel heel groot geworden, onder meer door de Dienstenrichtlijn.

Ik ben geen jurist, maar ik vraag me toch af in hoeverre de beslissingen van de Europese Commissie stroken met de bepalingen van het verdrag. In het Verdrag van Maastricht werd ingeschreven dat er natuurlijk uitzonderingen zijn en dat subsidiariteit moet worden toegepast inzake bepaalde lokaal gebonden zaken, zoals cultuur. Laat nu de audiovisuele sector een cultuurbrenger bij uitstek zijn. Ik weet niet in hoeverre het uitbreiden van 'must carry', bijvoorbeeld met vtm, afbreuk kan doen aan het vrij verkeer van diensten. Misschien moet hier eens een doctoraat over worden geschreven, want er klopt toch iets niet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■